Ніва

Тыднёвік Беларускага грамадска-культурнага таварыства

№ 47 (978) ГОД XIX 24 ЛІСТАПАДА 1974 г. ЦАНА 60 гр.

Сакратар ЦК ПАРП, і віцэ-маршалак Сейма А. Вэрблян дэкаруе Ордэнам Штандара Працы II класа сцяг гарадской рады Гайнаўкі.

Калона сцяганосцаў.

ГАЙНАЎЦЫ - ШТАНДАР ПРАЦЫ!

Сёлетняя гадавіна Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі была падвойным святам для жыхароў Гайнаўкі. У вялікай зале дома культуры „Гурнік" 7 лістапада сабраліся прадстаўнікі рабочай Гайнаўкі, заслужаныя дзеячы, прадстаўнікі савецкіх ветэранаў, каб святкаваць вялікі дзень горада — узнагароджанне яго Ордэнам Штандара Працы II класа. На ўрачыстасць прыбылі таксама прадстаўнікі ўлад на чале з сакратаром ЦК ПАРП, віцэ-маршалкам Сейма — Анджэем Вэрблянам і I сакратаром Ваяводскага камітэта ПАРП у Беластоку — Здзіславам Куроўскім.

На ўрачыстасць прыбылі таксама былыя кіраўнікі палітычнага і адміністрацыйнага жыцця ў Гайнаўцы на чале з былым I сакратаром Гміннага камітэта ППР у Гайнаўцы — Чэславам Малесам і былым войтам Гайнаўскай гміны Міхалам Баравіком.

Такой высокай узнагароды Гайнаўка ўдастоена па прапанове Ваяводскага камітэта ПАРП пры поўнай падтрымцы Палітбюро ПАРП і I сакратара ЦК ПАРП Эдварда Герка. Віншуючы грамадзян Гайнаўкі ад імя Палітбюро ЦК ПАРП, Рады Дзяржавы і ўрада, А. Вэрблян адзначыў, што гэта высокая ўзнагарода з'яўляецца выразам вялікага прызнання цэнтральных улад за ўклад некалькіх пакаленняў жыхароў Гайнаўскай зямлі ў барацьбу за грамадскае і нацыянальнае вызваленне, а таксама ў дасягненні Польскай Народнай Рэспублікі. Гэтая ўзнагарода з'яўляецца таксама словам удзячнасці за самаахвярнасць і працавітасць для ўсіх жыхароў беластоцкага рэгіёну.

Многа месца ў сваім выступленні сакратар ЦК прысвяціў рэвалюцыйным традыцыям „чырвонай" Гайнаўкі, а асабліва рабочага класа, які чэрпаў натхненне да сваёй барацьбы ў ідэях Вялікага Кастрычніка. На Гайнаўскай зямлі гартавалася таксама польска-савецкая дружба, якая з'яўляецца фундаментам будаўніцтва новай, сацыялістычнай Польшчы.

Складаючы падзяку за высокую ўзнагароду, прадстаўнікі грамадскасці Гайнаўкі запэўнілі прадстаўнікоў цэнтральных і ваяводскіх улад, што высокая ўзнагарода вызваліць яшчэ большую грамадскую ініцыятыву для далейшага развіцця павету і краіны. VII з'езд ПАРП рабочы клас і ўся грамадскасць Гайнаўкі сустрэне дадатковай вытворчасцю, вартасць якой 30 мільёнаў зл., і грамадскімі чынамі — 10 мільёнаў зл.

А. К.
фота А. Карпюка

Новыя вершы

АСЕННІ ЭЦЮД

Скарыстала сурыку і охры
Усе запасы восень пакрысе.
Атрасла
і сушыць пэндзаль мокры,
Радуецца створанай красе.
Пазірае, гордая,
употай
На свае натхнёныя мазкі.
На мальберце
яркай пазалотай
Свецяцца дубровы і ляскі.
Мастакі,
што выйшлі на эцюды,
Ловяць пасмы белых павуцін,
Абнаўляюць копіі усюды
Непаўторных
восеньскіх карцін.

Уладзімір Скарынкін

У СВЯТЛЕ ПАСТАНОЎ XV ПЛЕНУМА ЦК ПАРП

КАБ КОЖНЫ ГЕКТАР...

З інжынерам Мар'янам Бізюком, намеснікам начальніка Сакольскага павету, згаварыліся мы аб пастановах нядаўняга XV пленума Цэнтральнага Камітэта Польскай аб'яднанай рабочай партыі.

— Так, вёска даўно ўжо чакала такой мэтанакіраванай і дальнабачнай пастановы, — гаворыць начальнік Бізюк.

Гэта зразумела, але мяне цікавяць справы болей канкрэтныя. Вось, для прыкладу, у дакладзе Эдварда Герка было сказана, што зямля з'яўляецца агульнаграмадскім дабром і таму кожны яе гектар, прыдатны для сельскагаспадарчага выкарыстання, павінен быць старанна загаспадараны, а сяляне, якія самі не змогуць гэтага зрабіць, мусяць уступіць месца болей зарадным.

— У Сакольскім павеце, — гаворыць таварыш Бізюк, — удаецца нам даволі паспяхова вырашаць гэтыя праблемы. Гаспадароў, у якіх няма каму перайманць гаспадарку, ёсць у нас шмат. Вось цяпер аж 360 сярод іх чакаюць афармлення пенсіі ўзамен за зямлю. Усе іх заявы да канца года будуць паспяхова аформлены. Нашы аграномы атрымалі загад, каб асаблівую ўвагу звярнуць на тых гаспадароў, якія нядбайна гаспадараць. Калі сцвердзім, што ніякім ужо спосабам не зможам узняць гэтых гаспадарак з эканамічнага заняпаду, каб давалі яны карысць і селяніну, і дзяржаве — тады, выкарыстоўваючы свае правамоцтвы, у адміністрацыйным парадку будзем гэтыя гаспадаркі перайманць у дзяржаўны фонд зямлі.

— Выбачайце, таварыш начальнік, — звяртаюся да Мар'яна Бізюка, — перанясць гаспадарку ў дзяржаўны фонд зямлі — гэта толькі пачатак справы. Што далей дзеецца з гэтай зямлёй?

— Вядома, стараемся, каб яна ў нас пустазеллем не зарастала. Вось у Крынках ужо распачаў дзейнасць ПГР, які да 1980 года загаспадарыць звыш 10 тыс. гектараў зямлі ў гмінах Крынкі, Бабікі і Шудзялава. Ужо цяпер у навакольных вёсках назіраецца цікавая з'ява. Многія маладыя і старыя сяляне сваю будучыню звязваюць з гэтай аграмаднай дзяржаўнай сельскай гаспадаркай, бо ведаюць яны, што ПГР будзе патрабаваць вельмі многа добра падрыхтаваных спецыялістаў, што ў Крынках і ў другіх філіялах крынкаўскага ПГР-у будуць будаваць жылыя дамы гарадскога тыпу...

Падобны ПГР узнікне ў Макаўлянах, які пяройме безгаспадарскую зямлю Сідраўскай гміны.

У Крынкаўскай гміне знаходзіцца вёска Гураны, а ў Гуранах ужо даўно актыўна дзейнічае сельскагаспадарчы гурток, які мае даволі багаты вопыт у калектыўнай апрацоўцы дзяржаўнай зямлі. Цяпер ён рашыў разводзіць авечак. У Гуранах пачалі будаваць аўчарню для 600 авечак. Вядома, авечка патрабуе корму, таму гуранскія гуртkоўцы надалей будуць апрацоўваць зямлю.

(Працяг на стар. 3)

ПРАЗ ТЫДЗЕНЬ У „НІВЕ"

Ваўкавыскія артысты ● Больш увагі да народнай песні ● На вуліцах Горнапраўдзінска ● У Беластоцкім тэатры ● Крытыка не памагае ● Вясковыя біяграфіі ● Літаратурная старонка ● Весткі з Белавежы, Каянкі, Вілюкоў, Гарадка, Нараўкі, Чыжоў, Тапаркоў, Чаромхі, Саколкі, Трывежы, Мокрага, Новага Вострава і інш. ● Песня з рэпертуару калектыву „2+1" „Na luzie".

Дырэктар бібліятэкі мгр Янка Зенюк ля выстаўкі „Педагагічная думка ў сістэме нацыянальнай адукацыі".

З ДАПАМОГАЙ НАСТАЎНІКАМ

Цяжка знайсці ў нашым ваяводстве настаўніка, які б павышаў свае кваліфікацыі і не скарыстаў з 58.713 пазіцый, што знаходзяцца ў кнігазборах **Педагагічнай ваяводскай бібліятэкі** ў Беластоку. Апрача кніг, у ёй сабрана 3.245 падручнікаў і 3.798 нумароў часопісаў. Бібліятэка штогод атрымоўвае 196 польскіх і замежных перыядычных выданняў. І кніжны фонд няспынна павялічваецца, бібліятэка набывае ў год кніг і часопісаў на 167 тысяч злотых.

— Сам характар нашай бібліятэкі акрэслівае профіль яе кнігазбору, — расказвае дырэктар бібліятэкі мгр **Янка Зенюк.** — Перш за ўсё мы камплектуем выданні па педагогіцы, псіхалогіі, методыцы навучання і выхавання і роднасных ім галінах, а таксама грамадска-палітычную літаратуру і навукова-папулярную па матэматыцы, фізіцы, хіміі, біялогіі і г.д. Па гуманістыцы ў нашых зборах знаходзяцца выданні класікаў польскай і сусветнай літаратуры, манаграфічныя працы.

(Працяг на стар. 4)

ШТО НОВАГА?

Санаторны Аўгустоў

Аўгустоў і яго ваколіцы з прыгожымі азёрамі і сасновымі лясамі славяцца як краіна турызму і адпачынку. У 1970 годзе было прызнана, што ёсць тут таксама ўмовы для курортнага лячэння. Згодна з пастановай Міністэрства аховы здароўя і грамадскай апекі, будуць тут лячыць рэўматычныя хваробы. Можна тут будзе карыстацца лячэбнымі гразямі (баравіна), якія адкрыты ў ваколіцы Блізна. Добры ўплыў на лячэнне будзе мець паветра Аўгустова, багатае эфірным маслам, якое выдзяляе сасна.

Курортныя аб'екты будуць знаходзіцца ў санаторным квартале, у 2 кіламетрах ад цэнтра горада. Выдзелены санаторны квартал займае каля 370 гектараў плошчы паміж дарогаю ў Сэйны, возерам Сайна і Быстрым каналам. Праект будовы выканалі архітэктары Варшаўскай палітэхнікі Андрэй Гаўлікоўскі і Славамір Гзель, якія былі лаўрэатамі конкурсу на будову санаторнага квартала, аб'яўленага беластоцкім аддзелам Польскага саюза архітэктараў.

Для правідловага вядзення работы, звязанай з падрыхтоўкай падрабязнай дакументацыі санаторнага квартала, у беластоцкім „Мястапраекце" створан калектыў спецыялістаў, у які ўваходзяць геадэзісты, геолагі, архітэктары, канструктары, электрыкі, праектанты санітарных абсталяванняў, дарожныя інжынеры, тэхнолагі і г.д.

Цяпер калектыў працуе над дакументацыяй першага этапа будаўніцтва санаторнага цэнтра. На першы план гэтага этапа ідзе ў будучым годзе санаторый беластоцкай фабрыкі „Біруна". У першым этапе будоўлі, які дасягае 1980 г., будуць пабудаваны санаторыі ЦРС „Самапомац хлопска", фабрыкі імя Сяржана ў Беластоку, Ваяводскай камэнды міліцыі і папяровага камбіната ў Влацлаўку. Апрача таго, у гэтым этапе будзе пабудавана прыродалячнічае аддзяленне, якое дасць магчымасць правесці 1500 лячэбных працэдур у дзень, павільён мінеральных вод, бюро бытавога абслугоўвання і паліклініка.

Пасля 1980 года, у другім этапе, будзе пабудавана пяць далейшых санаторыяў, санаторная бальніца на 200 месц, другі прыродалячнічы павільён і інш.

Дзесяць санаторных аб'ектаў зможа за адзін раз прыняць 2 тысячы курортнікаў. Санаторыі будуць будавацца за грошы паасобных заводаў, прадпрыемстваў і ўстаноў. Іх калектывы ў час водпуску (1.VI. — 15.IX.) будуць выкарыстоўваць санаторныя памяшканні на адпачынак, а арандуючае прадпрыемства „Уздровіска Польске" дасць ім магчымасць бясплатна карыстацца ў гэтым перыядзе лячэбнымі працэдурамі.

У астатнія месяцы (15.IX. — 31.V.) на патрэбы санаторнага лячэння ўладальнікаў будзе адведзена палова месц, а іншыя будуць перададзены на ўсекраёвае карыстанне. (ак)

СІБІРСКІЯ БАЛАДЫ

ПРАЎДА АБ ГОРНАПРАЎДЗІНСКУ

Дваццаць першае ліпеня, гадзіна 16^{05}. Нашае судна прытулілася бакавінай да прыстані ў Горнапраўдзінску. На сцяне будынка прыстані транспарант з прывітаннямі для пісьменнікаў. Праз будынак прыстані выходзім на бераг. Высока-высока чакаюць нас горнапраўдзінцы. Трэба па стромым дашчатым памосце карабкацца ўверх. Тыя жанчыны, у якіх высокія абцасы, маюць клопаты. Сустракаюць нас мясцовыя дзеячы. Многа дзяцей з кветкамі. Шныраць яны паміж пісьменнікамі і суюць букеты.

Няма аўтобусаў. Горад тут блізка — рукой падаць, і няма сэнсу ехаць. З высокага берага відаць цудоўная панарама Іртыша. Рака тут б'е ў бераг, на якім знаходзіцца гарадок. Экскурсавод выясняе, што кожны год Іртыш забірае 5 метраў берагу. Часам здараюцца грозныя абвалы берагоў. Напрыклад, у мінулым годзе абарвалася адразу каля тысячы тон грунту. Ад гэтага паўстала на Іртышы такая магутная хваля, што панесла кацер і 200-тонную баржу, якія плылі пасярэдзіне ракі, да супрацьлеглага берага і выкінула іх далёка на сушу.

Ідзем па горадзе. Гарачыня. Калі даходзім да будынка Горнапраўдзінскай разведвальнай экспедыцыі, гляджу на тэрмометр. Трыццаць градусаў у цені. Значыць, на сонцы каля сарака.

Прымае нас у кабінеце начальнік экспедыцыі Уладзімір Токараў. Яму 38 гадоў. Закончыў Цюменскі універсітэт і ўжо 16 гадоў працуе. Падкрэслівае, што ўжо чацверты раз сустракаецца з савецкімі і замежнымі пісьменнікамі. Расказвае аб працы геолагаў.

Пачаткі былі вельмі цяжкія. Няраз экспедыцыі не хапала хлеба, не гаворачы аб зеляніне. Не дзейнічаў транспарт. У гэтых клопатах памагала геолагам „Праўда". У гонар газеты члены экспедыцыі рашылі назваць горад Горнапраўдзінскам.

Інжынер Токараў гаворыць, што экспедыцыя дзейнічае на тэрыторыі 100 000 квадратных кіламетраў. Ад галоўнай базы геолагі аддаляюцца на 100, 200, 300 кіламетраў. Ідуць у бок Ледавітага акіяна. Дагэтуль экспедыцыя знайшла 6 месцанараджэнняў нафты. З двух ужо здабываецца нафта. Чатыры наступныя ў працэсе падрыхтоўкі. Сярод гэтых знаходак ёсць Урынгапольскае поле нафты, якое належыць да найбольшых не толькі ў СССР, але і ва ўсім свеце.

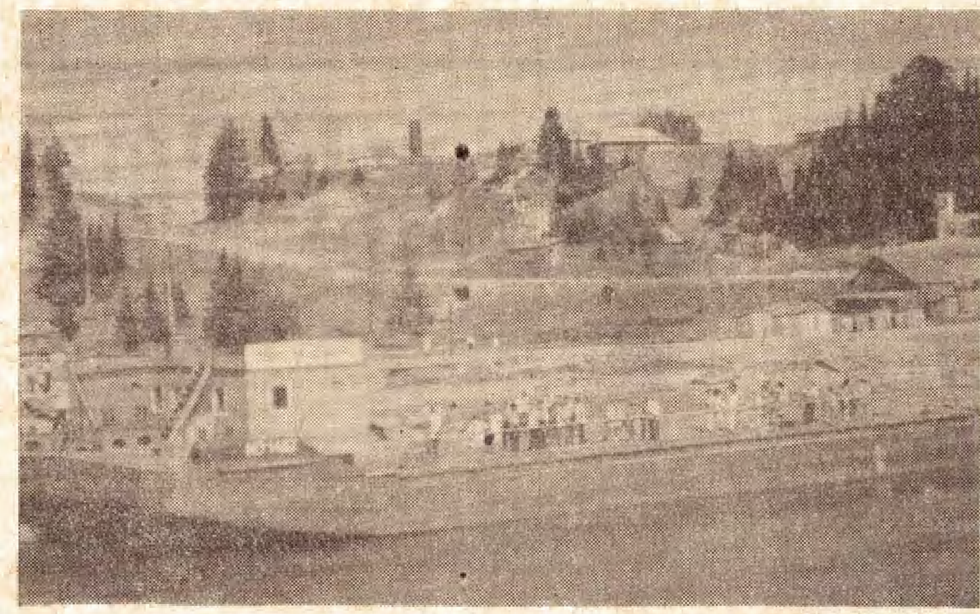
Перад інжынерам на стале стаяць бунечкі з нафтай. У адным нафта чорная, у другім — ружовая, у трэцім — зусім амаль бясколерная. У адных рэдкая, вадзяная, у другіх густая.

Токараў выясняе, што нафта ў зямлі не аднолькавая. У адной многа бензіну, у другой многа масла. У некаторых залежах ёсць нафта настолькі высокапрацэнтная, што можна яе заліваць адразу ў бак машыны і ехаць. Але ёсць і такая, у якой усяго 5% бензіну. Затое многа ў ёй масла.

Інжынер выясняе тое, што для мяне было абсалютна няяснае. Гаворыць, што ў зямлі няма азёр нафты. Словы „возера" ці „мора" нафты геолагі ўжываюць умоўна. У глыбіні зямлі нафта знаходзіцца ў порыстых пародах. Камень, у якім яна закупорана, прыпамінае папулярны ў Польшчы пумэкс, якім сціраюць на нагах цвёрдую скуру. Колер гэтага каменя аднак не белы, а цёмны. У такіх жа каменных порах знаходзіцца і газ. Калі геолагі праверцяць дзірку да пароды, у якой ёсць газ або нафта, тады газ і нафта паднімаюцца ўверх. Паднімаюцца таму, што на глыбіні 1.500 або 2.000 метраў страшэнны ціск. Ціск гэты даходзіць да 4.000 атмасфер. Каб уявіць сабе, якая гэта страшэнная сіла, варта напомніць, што ціск у коле грузавіка ўсяго некалькі атмасфер. Значыць, зямля страшэнна ціснe на порыстыя пароды і дзякуючы гэтаму выціскае на паверхню газ і нафту. На глыбіні 2000 метраў высокая тэмпература. Даходзіць яна да 130 градусаў. Як вядома, вада кіпіць пры 100 градусах. Нафта, аднак, не кіпіць, бо страшэнна сціскае яе зямля. Пакуль дойдзе на паверхню, тэмпература яе абніжаецца да 40-50 градусаў.

Плашчадка расчышчаная пад будову.

Дарога ад прыстані ў Горнапраўдзінску.

— Не раз, — гаворыць Токараў, — здараюцца грозныя з'явы. Так, напрыклад, аднаго разу, калі геолагі прабурылі скважыну да газу, наступіў страшэнны выбух. Усю вышку — тысячы тон жалеза — адкінула на многа метраў у бок. Газ вырваў у зямлі кратэр шырынёю ў 500 метраў. У гэты кратэр улілася вада з ракі, якая плыла побач. Газ загарэўся полымем у 200 метраў вышыні. Нельга было падступіцца. Трэба было здалёк бурыць нахіленую скважыну. Цяжка было папасці ў тую скважыну, з якой ішоў газ. Аднак папалі. Скважыну закупорылі, полымя згасла. Але возера на месцы кратэра засталося назаўсёды.

А 17^{00} інжынер скончыў. Выходзячы, я зірнуў на табель заробкаў рабочых і экспедыцыі. Вось некаторыя даныя: шафёр — 400 рублёў, трактарыст — 440 рублёў, кухар — 225. Што там гаварыць, нядрэнна: але і ўмовы працы цяжкія.

Ідзем наведаць горад.

Алесь Барскі

TELEWIZJA WARSZAWA

Niedziela 24.XI 6.30 Tech. Rol. Upr. rośl. 7.00 Mat. 7.30 Kurs Rol. 8.05 Przyp. radz. 8.15 Now. w domu i zagr. 8.40 Bieg po zdrowie. 8.55 Pr. dnia. 9.00 Teleranek. 10.15 Antena. 10.35 Drogi zwycięstwa. 12.40 Dziennik. 13.00 Pr. dla wsi. 13.20 Pios. dla Ciebie. 14.10 Widowisko dla dzieci. 14.50 Nie tylko dla pań. 15.20 Bank Miast (I). 16.35 Los. Toto-Lot. 16.50 Lektury Pegaza. 17.05 Sport. 18.05 Bank Miast (II). 18.25 Tele-Echo. 19.15 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.20 Dobranoc dla dor. 20.25 Puccini — film wł. cz. I. 21.25 Bank Miast (III). 22.00 Recital Cz. Niemena. 22.30 Sport.

Poniedziałek 25.XI. 12.45 Tech. Rol. Mat. 13.25 Mech. rol. 15.55 Nurt — Nauki polit. 16.25 Pr. dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 Dla dzieci. 17.30 Echo stad. 17.55 Warsz. perspektywy. 18.10 Ballady śpiewa St. Zach. 18.25 Kr. Warsz. i Maz. 18.45 Szare na złote. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.20 Teatr TV: A. Czechow „Trzy siostry". 22.20 Dziennik. 22.35 Muzyczny ekran. 23.20 Oferty.

Wtorek 26.XI. 6.30 Tech. Rol. Mat. 7.00 Mech. rol. 8.50 Puccini — film wł. odc. I. 10.00 Arsen Lupin. 11.05 Dla szkół: (kl. III lic.) J. pol. M. Gorki „Na dnie". 12.00 (kl. VIII) Hist. Nauka i tech. w Polsce międzywojennej. 13.45 Tech. Rol. Fiz. 14.30 Bot. 16.25 Pr. dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 Dla dzieci. 17.10 Spacerkiem po kinach. 17.40 Studio Tel. Mł. 18.20 Kr. Warsz. i Maz. 18.40 Pr. publ. 19.00 Przyp. radz. 19.10 Wyst. Amb. MRL. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.20 Arsen Lupin. 21.20 Sport. 21.30 Świat i Polska. 22.05 Oni i One. 22.45 Dziennik.

Środa 27.XI. 6.30 Tech. Rol. Fiz. 7.00 Bot. 10.00 Dla szkół: (kl. V) Hist. Złoty wiek Aten. 10.30 Aktorzy filmu radz. „Hamlet" 12.50 Tech. Rol. Hist. 13.25 Upr. rośl. 15.55 Nurt — Psych. 16.25 Pr. dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 Dla mł. widzów. 17.10 Inf., Tow., Prop. 17.20 Los. Mał. Lot. 17.30 Artur Becker — film NRD. 18.40 Kr. Warsz. i Maz. 19.00 Rep. film. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.20 Aktorzy filmu radz. „Hamlet", — w roli tyt. I. Smoktunowski. 22.50 Dziennik. 23.05 Sport.

Czwartek 28.XI. 6.30 Tech. Rol. Hist. 7.00 Upr. rośl. 10.00 Iskra — film fab. radz. 13.45 Tech. Rol. J. pol. 14.30 Chem. 15.05 Mat. w szkole. 16.25 Pr. dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 Ekran z bratkiem. 17.35 Muzyka Młodzieży Świata. 18.05 Kr. Warsz. i Maz. 18.25 Rep. film. 18.55 Test — Planowanie. 19.10 Wyst. Amb. SFRJ. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.20 Teatr Kobra: J. Villard „Noc strachu". 21.35 Sport. 21.45 Listy i polityka. 22.15 Dziennik. 22.30 Spotkanie z Marią Farah (Kuba).

Piątek 29.XI. 6.30 Tech. Rol. J. pol. 7.00 Chem. 10.00 Marta — film fab. czech. 12.00 Dla szkół: (kl. VII) Geogr. Życie gosp. Czech. 12.45 Tech. Rol. J. pol. 13.25 Hod. zwierz. 15.55 Nurt — Filoz. 16.25 Pr. dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 Dla dzieci. 17.15 Pr. sport. 17.40 Spot. z Z. Broniarkiem. 18.25 Kr. Warsz. i Maz. 18.45 Dlaczego lubimy słuchać muzyki. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.20 Teatr TV: E. Orzeszkowa „Justyna". 21.30 Panorama. 22.10 Sport. 22.20 Spot. z B. Zagórską. 22.50 Dziennik.

Sobota 30.XI. 6.30 Tech. Rol. J. pol. 7.00 Hod. zwierz. 10.00 Ciepło Twoich rąk — film fab. radz. 13.45 Tech. Rol. Mat. 14.20 Hod. zwierz. 14.50 Pr. dnia. 14.55 Pr. I prop. 15.10 Red. Szk. zapowiada. 15.20 Kr. Warsz. i Maz. 15.40 Inf. Wyd. 16.00 Dziennik. 16.10 Dla dzieci. 16.30 Dzisiejsza Oceania — film dok. radz. 17.00 Andrzejki. 17.50 Światłoczuły notatnik. 18.30 Pegaz. 19.20 Dobranoc. 19.30 Monitor. 20.20 Noc w operze — film fab. USA. 21.55 W dniu Imienin — Andrzeja. 22.25 Dziennik. 22.45 Sport. 23.00 Studio Super Nova.

ТЭЛЕВІЗІЯ МІНСК

Piątek 22.XI. — 8.30 Spektakl. 17.00 Film fab. 18.10 Błękitny płomyk.

Sobota 23.XI — 12.00 Film dla dzieci. 13.44 Filmy anim. 15.00 Hokej. Skrzydła Rad — CSKA. 17.45 Piosenka-74. 18.20 Teatr miniatur. 19.30 Operetka.

Niedziela 24.XI. — 10.30 Dla dzieci. 13.30 Koncert. 14.15 Film anim. 15.30 Koncert muz. klas. 16.40 Klub film. 17.40 Film ser. 19.30 Sport.

КІНО

Białowieża Telegram — radz. 30.XI.—1.XII

Czeremcha Sekretarz rajkomu — radz. 26—27.XI Bułeczka — pol. 30.XI.—1.XII.

Czyże Cierpkie wino — radz. Gdzie jesteś Maksymie — radz. 27.XI.—1.XII

Dubicze Cerkiewne Za frontem — radz. Zosia — radz. 27.XI.—1.XII.

Gródek Telegram — radz. 30.XI.—1.XII.

Kleszczele Wspaniałe słowo wolność — radz. 26—27.XI Ewakuacja — radz. 28—29.XI. Ostatni lot — radz. 30.XI.—1.XII.

Michałowo Wykryć szpiega — radz. 26—27.XI. Siódma kula — radz. 28—29.XI. Orle piórko — radz. 30.XI.—1.XII.

Mielnik Nauczyciel śpiewu — radz. 27.XI.

Milejczyce Polonez Ogińskiego — radz. 26—27.XI. Pokój przychodzącemu na świat — radz. 28—29.XI. Droga przez cmentarz — radz. 30.XI.—1.XII.

Narew Był sobie dziad i baba — radz. Czterdzieści minut przed świtem — radz. 27.XI.—1.XII.

Narewka Październik — 10 dni, które wstrząsnęły światem — radz. Nikt nie chciał umierać — radz. 27.XI.—1.XII.

Nurzec Trudne godziny — radz. Ludzie i bestie — radz. cz. I i II 27.XI.—1.XII.

Orla Ostatni lot — radz. Poławiacze gąbek — radz. 27.XI.—1.XII.

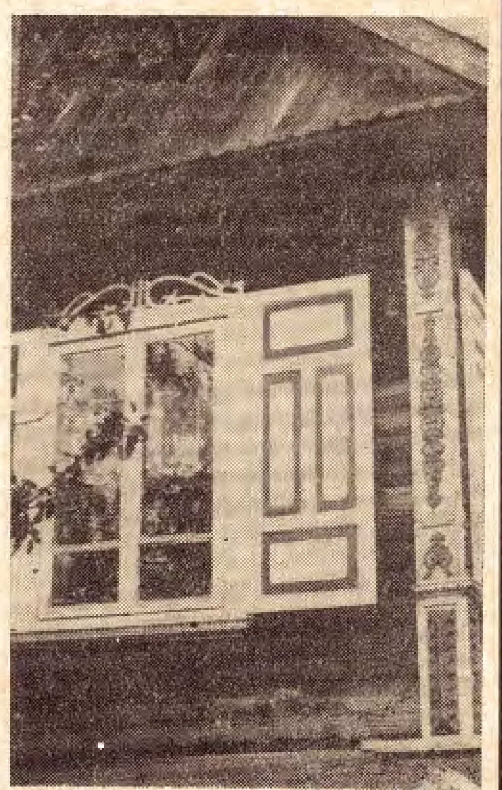
Rajsk Trzy dni Wiktora Czernyszewa — radz. Zielone światło — radz. 27.XI—1.XII.

Suchowola Polonez Ogińskiego — radz. Szach królowej brylantów — radz. 27.XI—1.XII.

B.Z.Graf. zam. 3170 O-3

КАРУНКАВАЯ

Вы хочаце прыгажосці? Не раю шукаць далёка. Накіруйце сваё крокі туды, дзе сярод пагоркаў і ўзлескаў над быстрым струменем-ручаём прысела вёсачка **Сацы**, што на Гайнаўшчыне. Прайдзіцеся па яе вуліцы, загляньце ў хаты. Уся існасць тутэйшага сяліства прасякнута патрэбай ствараць прыгожае.

Тут спрадвечна любая жоначка-гаспадыня з кужэльнай ніткі нічальніцамі і чаўнуком выплятала на кроснах дзівосныя ўзоры на пасцілках і дыванах, мярэжыла краі абрусаў і ручнікоў ажурнымі карункамі. І яны, кінутыя потым на ложак, стол і сцены, рассоўвалі ўвысь і ўшыр цеснаватыя вуглы хаты ды напаўнялі яе далікатнасцю. Мілы мужанёк-гаспадарык са звычайнага бервяна ці дошкі пілою, долатам і свярдзёлкам вырэзваў мудрагелістыя ўзоры, каб затым закрасаваць імі вакол вокан, на вуглах, ганку ды шчыце, прыдаючы нізкаватаму будынку стройнасці і лёгкасці.

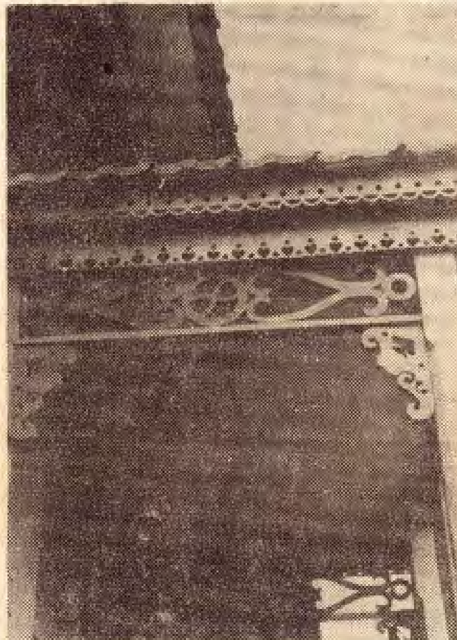
Не пытайце, адкуль яны чэрпалі матывы для сваіх узораў. І ён, і яна стваралі пад акампаніямент тутэйшай народнай песні. Таму і не цяжка будзе вам знайсці ў іх ткацтве і разьбе ўзятыя з песень „сонцы залацістыя", „месяцы, як млыновыя колы", „зоркі мігатлівыя", „руты зяляненькія", „травачкі-муравачкі", „каліны-маліны", „ружы-кветкі", „сады-вінаграды", „вішанькі-чаршанькі", „салавейкі-пташачкі", „галубкі-каханкі" і „зязюлі-сіротанькі".

Цудоўная супольнасць намераў і згоднасць імкненняў! Нічога, што час ад часу паміж ім і ёю клаўся цень едкага слаўца за тое, што яна „кінула кудзель на паліцу, сама выйшла на гуліцу і пагуляла", а ён ішоў „у карчомку адзеты, як панска дзіціна, а з карчомкі валокся, як маці нарадзіла". Усё ж ні часу, ні працы не шкадавалі яны, каб хатаньку зрабіць для сваё сямейкі-дружыньанькі ўтульным даманёчкам-гняздзечкам, багатым і вуглам і пірагамі. Карпатлівая і настойлівая праца шчодра плянавала: уздоўж вуліцы, бы дзяўчаты на фэсце, выстраіліся тут хаты, атуленыя вуалем разьбы.

Наведайце карункавую вёсачку Сацы, і вы вачэй не адарвеце ад красы народнага мастацтва.

Мікалай Гайдук
Фота аўтара

Пачатак на стар. 1

КАБ КОЖНЫ ГЕКТАР...

Побач, у Паўночным Востраве, таксама шмат гадоў гуртакоўцы апрацоўваюць супольна дзяржаўную зямлю. Цяпер яны перастаўляюцца на гадоўлю свіней і ўжо канчаюць пабудову аграмаднай хлеўні, у якой змесціцца 600 штук свіней.

Члены сельскагаспадарчага гуртка з Піражкоў прыстасавалі да гадоўлі свіней будынак былога кааператыва і развялі там 300 парсюкоў.

Між сельскагаспадарчымі гурткамі Сакольскага павету, якія займаюцца жывёлагадоўляй, і аднаасобнікамі наглядаецца актыўнае супрацоўніцтва. Вось ужо 36 сялян падпісала з гурткамі ўмовы на пастаўку парасят. Такім чынам, гурткі будуць вясці толькі адкорм парсюкоў.

У вёсках Малянкоўцы і Ласосна ў гэтым годзе ўзніклі сельскагаспадарчыя кааператывы. Гэта пад Кузніцай. З іншых вёсак гэтага раёна Сакольшчыны наплываюць весткі, што і там сяляне ахвотна аб'ядноўваюць свае гаспадаркі дзеля супольнай апрацоўкі зямлі. Гэтыя і новыя кааператывы пераймуць у супольнае загаспадарванне ўсю дзяржаўную зямлю, якая там знаходзіцца.

На поўначы і на захадзе Сакольскага павету загаспадарваннем дзяржаўнай зямлі зацікаўлены многія аднаасобнікі. Яны не або купляюць, або бяруць у доўгатэрміновую арэнду.

Ёсць на Сакольшчыне спрыяльныя ўмовы, каб кожны гектар даваў высокі плён. І гэта добра.

Максім Нурэцкі

БГКТ ХРОНІКА

■ 6 лістапада адбылося пасяджэнне прэзідыума бельскага аддзела БГКТ з наступным парадкам дня: 1) падрыхтоўка да песеннага конкурсу „Беларуская песня-75" і агляду тэатральных калектываў; 2) падрыхтоўка да ўрачыстага вечара, прысвечанага 10-ай гадавіне хавога калектыву „Васілёчкі".

■ 7 лістапада з нагоды 57-ай гадавіны Кастрычніцкай рэвалюцыі ў Гарадку адбылася акадэмія, у мастацкай частцы якой выступіў жаночы хавы калектыў ГКТ.

■ 9 лістапада гарадскі аддзел БГКТ у Беластоку арганізаваў урачысты вечар, прысвечаны гадавіне Кастрычніцкай рэвалюцыі. З дакладам выступіў старшыня ГП Мікалай Самоцік. Канцэрт далі самадзейныя мясцовага аддзела БГКТ. Затым, у сувязі з днямі савецкай кнігі ў Польшчы, была адкрыта выстаўка беларускай кніжкі.

■ У гонар гадавіны Вялікага Кастрычніка жаночы харавы калектыў БГКТ з Гарадка 10 лістапада даў два канцэрты ў Ялоўцы (Беластоцкі павет) — адзін у доме старых, другі — у мясцовым клубе.

■ 8 і 11 лістапада штатныя працаўнікі ГП БГКТ прынялі ўдзел у дапамозе ва ўборцы коранеплодаў у Высокамазавецкім і Лапскім паветах.

■ 8 лістапада ў памяшканні ГП БГКТ Ваяводскае праўленне ЗБоВіД арганізавала сустрэчу з прадстаўнікамі ветэранаў вайны з Мінска: Іванам Сянкевічам — былым начальнікам штаба Беластоцкага партызанскага згрупавання і Канстанцінам Груздзевым — былым камандзірам спецыяльнай групы „Стойкія".

(мх)

НА СПАРТЫЎНАЙ НІВЕ

ГМІННАЯ СПАРТАКІЯДА

На заканчэнне сёлетняга спартыўнага сезона адбылася гмінная спартакіяда ў Нараўцы Гайнаўскага павету. Галоўнай узнагародай быў кубак начальніка Нараўкаўскай гміны. У спаборніцтвах удзельнічалі футбольныя каманды і лёгкаатлеты з Нараўкі, Ляўкова, Семяноўкі і Масева. Перамаглі спартсмены з Нараўкі. Яны заваявалі кубак. У футбольных розыгрышах найлепшай была іменна нараўкаўская каманда (аб ёй мы пісалі ў „Ніве"). З нараўкаўскіх спартсменаў першым у бегу на 100 і 1000 метраў быў Барыс Кабац і найлепшым скакуном у вышыню — Міраслаў Янюк (1,50 м).

Далейшыя на чарзе месцы заваявалі ЛЗС-аўцы: другое — з Ляўкова, трэцяе — з Масева і чацвертае — з Семяноўкі. На ўвагу заслугоўваюць вынікі Юркі Трусевіча з Новага Ляўкова: скача ён 5,13 м у даўжыню (найлепшы вынік гміннай спартакіяды), у вышыню — 1,45 м, кідае ядром на адлегласць 12,70 м.

Найлепшы вынік у кіданні ядра меў Віктар Садоўскі з Ляўкова — 12,90 м.

Добрымі бегунамі з'яўляюцца: Віктар Скепка з Новага Ляўкова (на 1000 м) і Чэслаў Стульгіс з Нараўкі (на 100 м), якія занялі другія месцы.

Добра скача Славамір Раманчук з Масева (4,75 м), які заваяваў другое месца на спартакіядзе.

(ця)

СЕМНАЦЦАЦЦІ БЕЛАРУСКІХ

Вядомы польскі літаратурны штомесячнік „Паэзія" ў сваім верасснёўскім нумары надрукаваў вялікую падборку вершаў семнаццаці беларускіх паэтаў, а таксама змясціў кароткія біяграфічныя даведкі аб кожным з іх. Загаловак падборкі: „Ян Гушча прадстаўляе паэтаў Савецкай Беларусі".

Змешчаны вершы: Міколы Арочкі, Рыгора Барадуліна, Кастуся Цвіркі, Вольгі Іпатавай, Яўгеніі Янішчыц, Кастуся Кірэнкі, Аркадзя Куляшова, Пімена Панчанкі, Аляксея Пысіна, Аляксея Русецкага, Янкі Сіпакова, Юрася Свіркі, Максіма Танка, Ніны Тарас, Анатоля Вярцінскага, Аляксея Зарыцкага і Васіля Зуёнка. Разам усіх вершаў — дваццаць восем: па некалькі — Танка, Пысіна, Куляшова, Сіпакова, Кірэнкі, Свіркі.

Ян Гушча, вядомы перакладчык і папулярызатар беларускай літаратуры ў Польшчы, асаблівую ўвагу ўдзяляе творам інтэлектуальна глыбокім. Падборка ілюстравана графічнымі рэфлексіямі мастакоў Ірэны Снарскай і Анджэя Струміла.

На заканчэнне варта адзначыць, што часопіс „Паэзія" разыходзіцца ў тыражы адзінаццаць тысяч экземпляраў.

Сакрат Яновіч

...Японія налічвае 110 мільёнаў жыхароў. Займае яна 6 месца ў свеце пасля Кітая, Індыі, СССР, ЗША, Інданезіі. (ті)

Многа ў жыцці губляеш, калі „Ніву" не чытаеш!

Беларуская літаратура

Аляксандар Баршчэўскі

Нашаніўская пара

МАКСІМ БАГДАНОВІЧ — ЧАСТКА XXVII

Феміністычная тэматыка і лірыка кахання. Разглянем творы, якія былі вынікам захаплення канкрэтнай дзяўчынай, а не пазіранняў, не спробы характарыстыкі кахання іншых.

Кім была тая дзяўчына, якая выклікала ў Багдановіча „пажар сэрца“? Бацька паэта і іншыя даследчыкі сцвярджаюць, што ў час знаходжання ў Яраслаўскай гімназіі Багдановіч закахаўся ў прыгожую сястру аднаго з сваіх сяброў Аню Кукіеву. Ёй, мабыць, прысвяціў цыкл сваіх найшчырэйшых і найпрыгажэйшых вершаў. Вось іх загалоўкі: „Ўчора шчасце толькі глянула нясмела“, „Вы так часта пазіралі ў люстру“, „Халодная, ясная ноч“, „Толькі чаму ж гэта ў ночы глыбокія“, „Вашай цётцы, здаецца, вельмі прыемна“, „Мая гаспадыня“, „Усё адна цяпер мне думка сэрца сушыць“, „Больш за ўсё на свеце жадаю я“, „Буду сніць і днямі і начамі“, „Мару..., „Ці ведаеце Вы, цёмнавокая пані“.

Вершы гэтыя былі напісаны, бадай, у 1912-1913 гадах, гэта значыць тады, калі каханне Багдановіча да Ані знаходзілася ў апагеі. У адных з іх дамінуе сваё ўласнае я, у іншых вобраз каханай дзяўчыны, яшчэ ў іншых праяўляюцца сумненні ў канечным выніку свайго пачуцця.

Першы верш названага цыкла „Учора шчасце толькі глянула нясмела“ ілюструе нараджэнне пачуцця:

„Усё жыццё цяпер, як завея,
Кнігу разгарнуў — а не магу чытаць.
Як зрабілася, што пакахаў цябе я, —
Хіба знаю я? Ды і нашто мне знаць?“

У гэтым творы праяўляецца як бы здзіўленне паэта адменным станам свaёй душы і адначасова прарываецца з яго радасць чалавека, які адкрыў у сабе новае, няведамае дагэтуль пачуццё. Другі верш „Толькі чаму ж гэта ў ночы глыбокія“ — гэта зноў ілюстрацыя новага стану сваёй душы. Паэт у сне шэпча: „Аня... мая... нікаму не аддам“. Фраза гэтая гучыць крыху дэкларатыўна, але як жа аўтэнтычна і шчыра. У сваім парыве паэт даходзіць да экстаза, да самазнішчэння. Кідае сваё пачуццё, сваю душу пад ногі той, якую выбрала яго сэрца.

„Буду сніць і днямі і начамі.
І прыду. Што ўздумаеш, рабі.
Хочаш — душу растапчы нагамі,
Хочаш — мучай, хочаш — загубі“.

Так, гэта ужо нешта фаталістычнае, містычна-рэлігійнае, фантастычнае. Сіла кахання вялікая, а яе сінонім — бяссільнасць закаханага.

Характарызаваныя дагэтуль вершы — гэта форма ілюстрацыі стану свайго сэрца. Другая група — гэта творы, якія маюць характар пратэсту, накіраванага супраць тых, хто ўрываецца ў святыню закаханых. У даным выпадку Багдановіч кіруе сваё абурэнне супраць Анінай цёткі, якая сваімі пытаннямі крыўдзіць закаханага паэта. Як жа арыгінальна і далікатна ваюе паэт з чалавечай недалікатнасцю.

„Вашай цётцы, здаецца, вельмі
прыемна
Рабіць обыск у маім сэрцы“.

Трэба падкрэсліць, што фраза „рабіць обыск у сэрцы“ дасканалая ў сэнсе паэтычнага наватарства і жыццёвай трапнасці. Гэтая ж думка, тое самае імкненне да абароны незалежнасці, суверэнітэту кахання дасканала паказаны ў свабодным, безрыфменным, белым вершы. Вось гэты верш:

„Мая гаспадыня,
Тацяна Р-на!
У адным музеі я бачыў
Над японскаю вазаю надпіс:
„Просяць рукамі не датыкацца“.
Тое ж скажу і аб каханні,
Бо гэта — задушэўная справа,
А чалавецкай душы таксама
Няхораша мацаць рукамі.
Далікатныя людзі самі ведаюць гэта,
А недалікатным аб гэтым
напамінаюць“.

Для паэта яго каханне — гэта святыня, у якую ўваход забаронены для ўсіх, апрача яго самога і той, якую ён выбраў.

Так, Багдановіч глыбока шанаваў чалавечыя пачуцці і патрабаваў ад людзей пашаны да сваіх пачуццяў. Часта бывае так, што каханне перарастае сваёй духовай сілай фізічную моц чалавека. Мабыць, у Багдановіча было гэтаксама.

Сучасная сучаснасць

Аб велічыні і аб сучаснасці плоцкага нафтакамбіната я ўжо пісаў. Для папаўнення сваіх думак дадам, што плоцкі нафтакамбінат дае 40 прац. агульнай прадукцыі польскай нафтахіміі.

Аб складанасці і велічыні тэхналагічных працэсаў сведчыць і тое, што на плоцкім нафтакамбінаце налічваецца 6,5 тысячы кіламетраў розных трубаправодаў, у якіх штосьці дзеецца, штосьці выходзіць патрэбнае кожнаму з нас, або непатрэбнае, якое трэба адвесці. У розных машынах круціцца безупынку 97 тысяч розных тыпаў шарыкападшыпнікаў. Трэба сучасных машын і спецыялістаў, каб даць заводу тэмпературу ад далёка мінусовых да плюс 2 тыс. градусаў.

Як я ўжо гаварыў, плоцкі нафтакамбінат раздзяляецца як бы на два аддзяленні: нафтаперагоначнае і нафтахімічнае. Асабліва развіваецца гэта апошняе. Тут усе ўстаноўкі і абсталяванне найбольш сучасныя. Возьмем хаця б устаноўку бутадзіёна — сыравіны для вытворчасці штучнага каўчуку. Пабудавана яна ў 1972 годзе за 2,5 мільярда злотых, а ліцэнзія была закуплена ў ЗША. Пакуль што такіх установак няма на ніводным нафтакамбінаце Еўропы.

Захапляе мяне тэма: як і хто кіруе такім камбінатам? Бо сказаць, што павінны гэта быць спецыялісты, розныя інжынеры ці магістры, гэта малавата.

Кіруе ўсімі нервамі камбіната галоўны дырэктар. Калі дырэктар Катоўскі прыйшоў у Плоцк, становішча на заводзе было цяжкое: апасаліся, што трэба будзе выключыць нафтаперавод. Цяжка сабе ўявіць, чым гэта пагражала нашай гаспадарцы. Інж. Катоўскі гаворыць: ведаў, што былі тут людзі разумныя і здольныя, але шукаць іх у той час было б самагубствам. Дык дырэктар Катоўскі перавёў сюды сваіх папярэдніх супрацоўнікаў з іншай мясцовасці. Нафтаперапрацоўка не была спынена. Сітуацыя была апанавана. Гэтыя заданні былі раздзелены паміж 140 інжынерамі і тэхнікамі. Кожны меў адно заданне, за якое адказваў, ведаючы, што калі яго выканае, яго зарплата павысіцца, а калі не — з пасады мусіць адыйсці. За год адыйшло іх 30. Дырэктар У. Катоўскі гаворыць гэта проста:

„У звычайных умовах, гэта значыць, калі б нічога асаблівага не дзеялася, доўга не мог бы я зарыентавацца ў людскіх магчымасцях. Калі трэба прыспешыць дзеянне — з месца відаць, хто кім ёсць“.

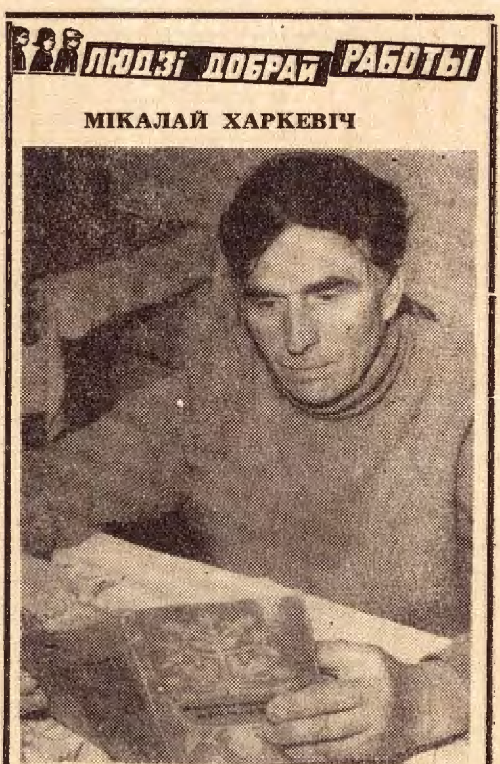
На плоцкім камбінаце чуюцца такія сцвярджэнні: заданні, якія перад намі ставіць сучаснасць, перарастаюць нас ужо сёння. Цяпер кожны кандыдат на кіраўнічую пасаду мусіць прайсці тэставыя доследы ў спецыялістаў. І калі нават часовая недыспазіцыя (у дзень доследаў) мае ўплыў на адмоўны вынік — з такога кандыдата рэзыгнуюць, каб потым не было сумненняў.

Своеасабліва ў Плоцку разумеюць сучаснасць. Па-іхняму сучаснасць — гэта адзінства ўзроўню тэхнікі і ўзроўню бытавых паслуг для рабочага калектыву. Прычым не справа тут толькі ў яслях, сталовай, раздзявальні, сваёй паліклініцы. Пра рабочага тут думаюць больш комплекснымі катэгорыямі. Трэба здаваць справу, што на нафтакамбінаце, генеральна беручы, фізічна людзі не працуюць, але затое з'яўляюцца пад вялізнай псіхічнай нагрузкай, і гэта найбольш іх „спальвае“. Адзін з кіраўнікоў, у прыватнай размове, зажартаваў, што калі прыходзіць дахаты пасля работы, дык яму цяжка згаварыцца з сям'ёй і толькі свабодны шпацыр вяртае яго на ўлонне сям'і. Пад гэта рыхтуюць усе бытавыя паслугі на нафтакамбінаце.

А. Карпюк

Людзі добрай работы

МІКАЛАЙ ХАРКЕВІЧ

Перадавым гаспадаром у гміне Нараўка Гайнаўскага павету з'яўляецца Мікалай Харкевіч, сын Рыгора, з вёскі Ляшукі. Вядзе ён 11-гектаравую гаспадарку. Пабудаваў новую абору з аўтаматычнымі паілкамі і механізаванай дастаўкай кармоў. Атрымлівае ён высокія ўраджаі збожжавых культур: 27-28 цэнтнераў жыта „Данькоўскага“ і 30 цэнтнераў ячменю з гектара. Мікалай Харкевіч вядзе доследы з жытам, бульбай „Флорай“ і травой, кансультуючыся з сельскагаспадарчым доследным прадпрыемствам у Шэпетове. Вопытны гаспадар намераны заняцца гадоўляй малочных кароў. Цяпер гадуе іх 10 штук, у тым ліку дзве пароды „Нцб“. Мае ўдосталь кармоў, добрую сенажаць, уласную конную касілку, зграбалку, вентылятар для сушэння сена. З часам будзе „электрычны пастух“ і найлепшай якасці электрадаілка „Альфа-Ляваль“.

Мікалай Харкевіч пасеяў больш кармавых раслін, асабліва кармавых буракоў. Робіць кішонкі пад фоліяй. Корміць імі кароў зімою, і таму даюць яны ўвесь час тлустае малако. Кантрактуе ён восем тысяч літраў малака. Апрача таго, вопытны ляшуцкі гаспадар прадае дзяржаве ў сярэднім трыццаць штук свіней і адну тону ялавічыны ў год.

Мікалай Харкевіч умее зладзіць сваю працу на гаспадарцы з абавязкамі гміннага раднага (функцыю гэтую выконвае ён ужо чацвертую кадэнцыю) і іншай грамадскай дзейнасцю. У вольны час чытае ён „Ніву“, розныя сельскагаспадарчыя часопісы і кніжкі з уласнай хатняй бібліятэкі.

Варта адзначыць, што Мікалай Харкевіч за вялікія поспехі ў вытворчасці сельскагаспадарчых прадуктаў узнагароджаны Сярэбраным Крыжам Заслугі і дыпломамі. Яго здымак знаходзіцца на ганаровай табліцы заслужаных гаспадароў у Нараўцы.

Мікалай Харкевіч мае медаль „За ўдзел у баях за Берлін“.

Тэкст і фота **Я. Цялушэцкага**

Пачатковая школа ў вёсцы Залукі Беластоцкага павету. *Фота Я. Цялушэцкага*

Пачакальня са скразнякамі

Каля вёскі Ласінка Гайнаўскага павету ёсць аўтобусны прыпынак ПКС. Калі тут была пабудавана пачакальня, усе знаходзілі ў ёй прытулак у непагоду і холад. Цяпер у ласінскай пачакальні дах дзіравы, няўтульна, па спіне дрыжыкамі праходзяць халодныя скразнякі. Людзі сюды заходзяць і дзівяцца, чаму яе ніхто не рамантуе. Пачакальня ж на скрыжаванні дарог і на віду ўсіх. (ця)

(Працяг са стар. 1)

З дапамогай настаўнікам

— А як з чытачамі?

— Нашу бібліятэку і яе чытальню наведваюць людзі з Беластока і ўсіх канцоў ваяводства. Вось некалькі з лікаў. У мінулым годзе ў нас было 2.589 чытачоў, у тым ліку 1.025 настаўнікаў. Мелі мы 11.806 наведванняў. Адны толькі настаўнікі пазычылі 9.416 кніг і часопісаў. У тым жа годзе ў нашай чытальні займалася ў суме 4.875 асоб, сярод іх 2.131 настаўнік. Колькасць чытачоў з году ў год павялічваецца, і ўжо ў пачатку кастрычніка г.г. у нас было 2.680 чытачоў.

— Ваша бібліятэка спаўняе важную ролю ў адносінах да павятовых педагагічных бібліятэк...

— Маем у нашым ваяводстве 18 павятовых педагагічных бібліятэк, у якіх знаходзіцца ў суме 188.075 выдавецкіх пазіцый. Гэтыя бібліятэкі падлягаюць нам у справах камплектавання кнігазбораў, бібліяграфічнай інфармацыі, пашырэння і арганізацыі чытальніцтва сярод настаўнікаў. Апрача гэтага, мы вядзём нагляд таксама за настаўніцкімі

У цішы чытальнай залы.

Нядаўна адбыўся фінал чытальніцкага турніра „Газеты Беластоцкай" і „Трыбуны Люду" пад лозунгам „Прэса і кніжка — крыніцай ведаў". У ім прыняло ўдзел шэсць найлепшых дружын з паасобных паветаў. Удзельнікі фінала (пераважна моладзь) былі добра асвядомлены аб найважнейшых падзеях у краіне і на свеце, пра якія пісалі спамянутыя газеты. Перамагла дру-

КАЛЯРОВЫ ТЭЛЕВІЗАР У БОЦЬКАХ

жына з Боцькаў Бельскага павету ў складзе: Зоя Ярашэвіч, Анна Статкевіч і Міхась Сац. Узнагародай для іх быў каляровы тэлевізар. Цяпер наведвальнікі боцькаўскага клуба „Рух" могуць глядзець каляровыя тэлеперадачы.

Другое і трэцяе месцы заваявалі дружыны з клубаў „Руху" ў Крукоўшчыне Сакольскага павету і ў Саколім Беластоцкага павету. Яны былі ўзнагароджаны магнетафонамі.

Варта дадаць, што турнір „Прэса і кніжка — крыніцай ведаў" упершыню адбыўся ў мінулым годзе. Галоўную ўзнагароду — каляровы тэлевізар — заваявала дружына з Міхалова Беластоцкага павету. Там ён добра служыць усім наведвальнікам гміннага цэнтра культуры. (ця)

Новыя клубы „РУХ"

На Беласточчыне існуе каля чатырохсот клубаў „Рух". Яны добра служаць развіццю культурнага жыцця на вёсцы. Прадпрыемства „Рух" адкрывае новыя клубы перш за ўсё ў тых мясцовасцях, дзе ёсць нядаўна пабудаваныя дамы культуры або найменш два пакойчыкі ў будынку. Гэта таму, каб былі яны больш прасторнымі і прыгожымі.

У Беластоцкім павеце ў гэтым годзе былі адкрыты новыя клубы „Рух" у Сабалеве, Лапухове і Пясках. Апрача таго, у новы сельскі дом культуры ў Дабжыневе Вялікім быў пераведзены клуб „Рух" з цеснаватага памяшкання.

На Сакольшчыне ў больш адпаведныя будынкі былі пераведзены клубы „Рух" у Крукоўшчыне, Чцянцы, Трафімаўцах і Янаўшчыне.

У Дуброўскім павеце новыя клубы атрымалі жыхары вёсак Кудраўкі і Стоцк.

На Гайнаўшчыне 1 лістапада гэтага года быў адкрыты новы клуб „Рух" (26 у павеце) у вёсцы Грабавец. Пасяліўся ён у будынку, пабудаваным грамадскім чынам. Кіраўніком клуба з'яўляецца Люба Кас'янюк. Гайнаўскае прадпрыемства „Рух" паклапацілася пра новы тэлевізар, радыёпрыёмнік з праігрывацелем, прэсу, настольныя ігры і іншае клубнае абсталяванне. Хаця на двары холадна і мокра, у клубе ўтульна, цёпла і чыста. (ця)

За прылаўкам кіраўнік новай крамы ў Бандарах — Ніна Хлябіч.

У НОВАЙ КРАМЕ

У канцы ліпеня гэтага года жыхары вёскі Бандары Беластоцкага павету атрымалі прыгожы гандлёвы павільён з харчовымі, тэкстыльнымі таварамі і абуткам. Пры пабудове яго грамадскім чынам многа працавалі жыхары гэтай і суседніх вёсак.

У новай краме працуюць чатыры прадаўцы: Ніна Хлябіч — кіраўнік крамы з 17-гадовым стажам працы ў гандлі, Марыя Хлябіч, Таццяна Багнюк і Мікалай Хлябіч. Дбаюць яны пра багаты асартымент тавараў, таму і людзі задаволены. У краме паявіліся такія тавары, якіх дагэтуль у вёсцы не бывала. Апрача таго, заўсёды тут чысціня і парадак. Ветлівасць прадаўшчыкоў пакідае ў кожнага мілы ўспамін. У новую краму заходзіць многа пакупнікоў нават з суседняга Гайнаўскага павету: з Лукі, Церамкоў, Навін, Міхнаўкі, Ляшукоў, Кардону, а нават з Ляўкова і Ахрымаў.

Тэкст і фота **Я. Ц.**

аддзеламі ў школьных бібліятэках. Трэба прызнаць, што чытальніцтва ў асяроддзі настаўнікаў нашага ваяводства стаіць на высокім узроўні, напрыклад, у Замброўскім павеце ўсе настаўнікі з'яўляюцца сталымі чытачамі мясцовай павятовай педагагічнай бібліятэкі, у Бельскім павеце — 84,4 прац. настаўнікаў, у Гайнаўскім — 80,2 прац. Сямяціцкім — 77,0 прац., Сакольскім — 81 прац. Зрэшты, кнігазборы ўвесь час павялічваюцца, у год павятовыя бібліятэкі ў нашым ваяводстве набываюць кніг і часопісаў на 625 тысяч злотых.

— З якой дапамогай прыходзіць ваша бібліятэка настаўнікам, якія займаюцца завочна ў вышэйшых навучальных установах?

— Маем дакладныя спіскі абавязковай і дадатковай літаратуры і падручнікаў настаўніцкіх напрамкаў вышэйшых школ краіны і паводле іх камплектуем нашыя кнігазборы. Ужо цяпер мы поўнасцю забяспечваем настаўнікаў-студэнтаў, якія вывучаюць педагогіку і роднасныя ёй навукі. З іншых напрамкаў таксама маем многа пазіцый, але ёсць там і значныя недахопы. Проста шэрагу выданняў няма ўжо ў продажы. Ад пачатку гэтага года мы пашырылі карэспандэнцыйнае пазычанне кніг. Даволі настаўніку ўкінуць у паштовую скрынку заказ, адрасаваны да нас ці павятовай педагагічнай бібліятэкі, і мы на ўласны кошт высылаем яму патрэбную кнігу. Удасканальваем таксама сваю інфармацыйна-бібліяграфічную працу. З новым годам уводзім экспрэснае інфармаванне ўсіх гмінных школ аб атрыманых кніжках па педагогіцы і методыцы. Вельмі пашырана пазычанне цераз нашую бібліятэку патрэбных пазіцый з іншых бібліятэк краіны. Вядзём таксама шырокую працу з чытачамі. У мінулым годзе наша бібліятэка была ўзнагароджана міністэрствам асветы і выхавання памятным медалем Камісіі нацыянальнай адукацыі за дасягненні ў арганізацыі павышэння кваліфікацый настаўнікаў і цікавыя формы папулярызацыі ідэй Камісіі нацыянальнай адукацыі.
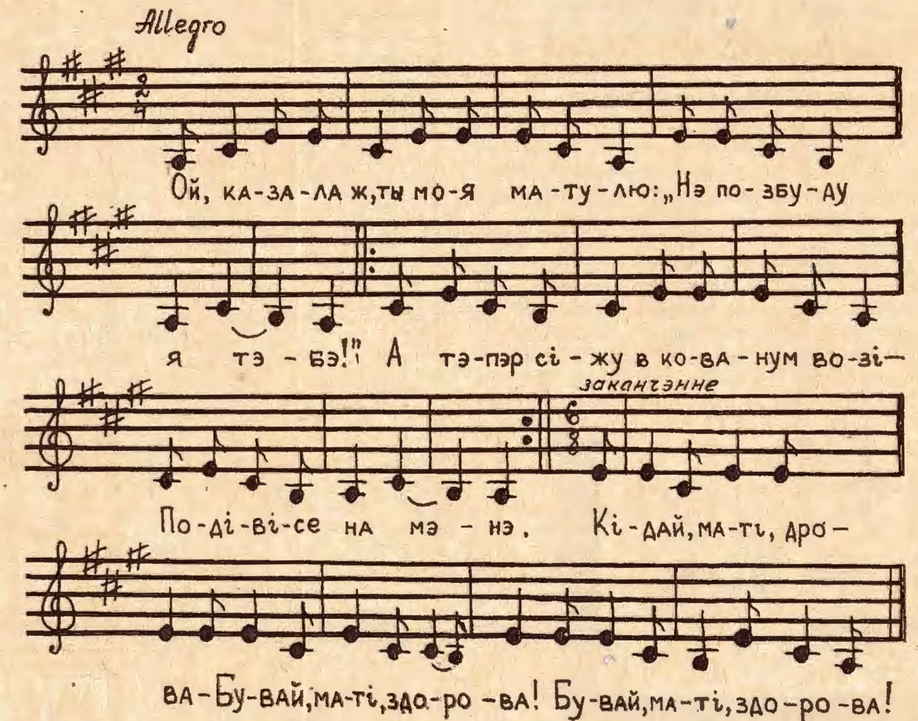
— А што ў будучыні?

— У Беластоку на вуліцы Старабаярскай будзе пабудаваны Інстытут удасканальвання настаўнікаў і асветных даследаванняў. Пры ім будзе створан спецыяльны сектар для педагагічнай ваяводскай бібліятэкі з кнігасховішчам на 300 тысяч тамоў. У новым аб'екце будуць вельмі карысныя для чытачоў умовы: аддзел з магнетафоннымі запісамі, аддзел мікрафільмаў, магнетавіды і інш. Але ўжо і цяпер мы прыкладаем максімум намаганняў, каб забяспечыць нашых чытачоў усім неабходным для як найбольш плённага карыстання з кніг і часопісаў.

Размаўляў **Мікалай Гайдук**
Фота аўтара

ФАЛЬКЛОР

ВЯСЕЛЬНАЯ

Ой, казала ж ты, моя матулю,
„Нэ позбуду я тэбэ!"
А тэпэр сіжу в кованум возі —
Подівісе на мэнэ.
А тэпэр сіжу в кованум возі —
Подівісе на мэнэ.
Ой, казала ж ты, моя матулю,
Што нэ будэш плакаті.

А тэпэр сідіш, слёзонькі роніш
По своёму дітяті.
А тэпэр сідіш, слёзонькі роніш
По своёму дітяті.
Кідай, маті, дрова —
Бувай, маті, здорова!
Бувай, маті, здорова!

Ад Феадосіі Маліш, 1900 года нараджэння, вёска Тыневічы Вялікія Гайнаўскага павету, запісаў 24 верасня 1974 года Мікалай Гайдук. Нотны запіс з магнетафоннай стужкі зрабіла Людміла Панько.

Дасягненні гайнаўскіх пажарнікаў

Больш чым палавіна ўсіх пажараў узнікае на вёсцы. Агонь часта знішчае набытак не толькі гадоў, але і некалькіх пакаленняў. У час сушы вельмі падатлівым на агонь з'яўляецца Гайнаўскі павет, у якім 40 працэнтаў цэлай паверхні — гэта лясы. Апрача таго, дзе як дзе, але тут яшчэ шмат будынкаў, пакрытых саломай. На Гайнаўшчыне пажары робяць затраты ў сярэднім на суму некалькіх дзесятак мільёнаў злотых у год.

Між іншым, таму ў гэтым павеце будуецца штогод па некалькі стражацкіх рамізаў і павялічваецца колькасць добраахвотных пажарных каманд. Дзейнічаюць яны ў Белавежы, Дубінах, Чыжах, Новым Корніне, Дубічах Царкоўных, Кляшчэлях, Дашах, Палічнай, Карыцісках, Ласінцы, Арэшкаве, Нарве, Нараўцы і ў Трасцянцы. Новыя рамізы будуюць члены добраахвотных каманд (ОСП) у Старым Корніне і Махнатым. Грамадскім чынам пабудаваны супрацьпажарныя басейны ў Трасцянцы, Белай Стражы, Будах, Ягадніках, Дабрывадзе, Рэпісках, Навасадах.

Сёлета ў Гайнаўскім павеце пажарнікі выканалі грамадскіх чыноў амаль на 900 тысяч злотых. У рэалізацыі іх асабліва заслужыліся члены ОСП з Белавежы, Чыжоў, Дубіч Царкоўных, Старога Ляўкова, Махнатага, Новага Корніна і Навасадаў.

Варта адзначыць, што ў наступным годзе ОСП у Кляшчэлях будзе святкаваць залаты юбілей — 50-годдзе свайго існавання. (ця)

У Курашаве найлепш

Найлепш арганізавана харчаванне ў зборнай школе ў Курашаве Гайнаўскага павету, у якой вучацца дзеці з шасці суседніх вёсак. Гэтая школа ўжо чацверты раз перамагла ў ваяводскім конкурсе пад лозунгам „Шклянка малака для кожнага вучня". Настаўнікі і бацькоўскі камітэт паклапаціліся пра харчаванне для ўсіх ахвотных на працягу цэлага навучальнага года. Вучні штодзень атрымліваюць малако, булачкі, салодкія сыркі і тварог проста з малочнага кааператыва ў Гайнаўцы.

У мінулым навучальным годзе вучні са школы ў Курашаве выпілі каля дзевяці тысяч літраў малака (на аднаго вучня выпала больш 46 літраў). (ця)

Працавітасць

У вёсцы Берніκі, што на Сакольшчыне, як і ў многіх іншых вёсках, калі хто ўжо будуе дом, дык у асноўным мураваны. Мікалай Стэфановіч таксама пабудаваў мураванку. Ён не муляр, але сам мураваў пры дапамозе сваёй жонкі і дочак. Напрацаваліся не мала, але прыемна ў сябе зарабляць.

Мікалай Стэфановіч, як кажуць, мае залатыя рукі. Акрамя сталяркі, ён у хаце сам усё зрабіў. Сам пабудаваў кафляныя печы, сам укладаў падлогу, падбіваў падсуфітку, устаўляў дзверы і вокны.

Вырашыў ён цалкавіта пазбавіцца ад драўляных будынкаў. І сваімі рукамі пабудаваў з пустакоў прасторныя хлявы.

У гэтых хлявах 2 кані, 4 дойныя каровы, 6 свіней, 40 курэй, 12 гусей і 10 індыкоў. Як на 7 га зямельных угоддзяў, дык даволі дабытку і работы пры ім шмат.

Стэфановіч кожны год прадае шмат бульбы, збожжа і мяса. Кожны месяц за малако атрымоўвае больш як 2 тыс. зл. (мх)

фота **Я. Цялушэцкага**

Куток практычных ведаў

ДОБРАЕ АСВЯТЛЕННЕ

Нашы сённяшнія рады датычацца перш за ўсё тых, хто атрымаў новую кватэру і хоча яе абсталяваць так, каб было ў ёй жыць прыемна і зручна.

Адной з неабходных умоў гэтага з'яўляецца добра прадуманае асвятленне кватэры. Павінна яно адначасова выглядаць эстэтычна, ствараць настрой і, зразумела, загарантаваць адпаведную дозу святла для розных прац у хаце.

З практыкі вядома, што найлепшым з'яўляецца так званае „пунктавое" размяшчэнне святла ў кватэры, якое дае магчымасць не толькі эканоміць электрычную энергію, але таксама ахоўвае наш зрок.

На жаль, яшчэ ў многіх кватэрах лічаць, што вялізны абажур, які складаецца з некалькіх лямпачак і вісіць пасярэдзіне пакою пад столлю, з'яўляецца элегантнай і дастатковай крыніцай святла. Вядома, ён жа спажывае шмат энергіі, але не заўсёды забяспечыць адпаведную колькасць святла там, дзе якраз патрэбна (мал. 3). Таму менавіта найбольш практычна было б размяшчаць абажуры і іншыя лямпы так, каб давалі яны святло ў тых месцах, дзе яно абавязкова патрэбна, напрыклад, над сталом (мал. 1), альбо там, дзе вучань робіць урокі (мал. 2).

Калі вы возьмеце пад увагу нашы рады, тады кватэра ваша будзе выглядаць густоўна, а электрычная энергія будзе выкарыстоўвацца ашчадна і рацыянальна.

Гаспадыня

Кансультацыя юрыста

ПЫТАННЕ: Бацька і маці склалі завяшчанне, у якім запісалі ўсю маёмасць дачцы і яе мужу. Незалежна ад гэтага, яны без фармальнай умовы перадалі гаспадарку дачцы і зяцю ў карыстанне, а тыя давалі ім за гэта ўтрыманне. Праз некаторы час узніклі непаразуменні, бо бацька і маці лічылі, што не атрымоўваюць адпаведнага ўтрымання. Яны патрабавалі звароту ім гаспадаркі. Ці суд можа загадаць прымусовае высяленне дачкі і зяця?

АДКАЗ: Патрабаванню прымусовага высялення дачкі і зяця не можа перашкодзіць складзенае на іх карысць завяшчанне. Яно дае правы на маёмасць толькі пасля смерці завяшчальніка. Да смерці ў любы момант завяшчальнік можа адклікаць завяшчанне. Таму завяшчанне ў даным прыкладзе не стаіць на перашкодзе патрабаванню прымусовага высялення.

Факт перадачы бацькам і маці гаспадаркі дачцы і зяцю за ўтрыманне можна разглядаць як умову аб пажыццёвым утрыманні. Гэтая ўмова, каб была важная, вымагае натарыяльнай формы. Паколькі ў нашым прыкладзе было толькі вуснае паразуменне, гэта таксама не з'яўляецца перашкодай пры патрабаванні прымусовага высялення.

Аднак, калі б гэтая ўмова была заключана перад 4 лістапада 1971 года, дачка і зяць атрымалі б уласнасць гаспадаркі, а бацька і маці — пажыццёвае ўтрыманне. У гэтым выпадку, калі б узніклі непаразуменні, бацька і маці маглі б патрабаваць праз суд пералічэння ўтрымання на грошы і прызнання ім грашовай пенсіі ад дачкі і зяця.

З ПЕСНЯЙ НАСУСТРАЧ XXX-ГОДДЗЮ ПНР

ДУЭТ З МІХАЛОВА

Удзельніцы сёлетняга цэнтральнага агляду БГКТ Вольга і Галіна Госцік з Міхалова Беластоцкага павету.
Фота А. Карпюка.

Дарагое „Сэрцайка"!

Жыву і працую ў горадзе. У мінулым годзе была я ў сяброўкі на вёсцы на вяселлі і пазнаёмілася з Алёшам. Тады ён мне вельмі спадабаўся. Мы часта перапісваліся, а спатыкаліся рэдка, бо я яшчэ вучылася ў школе. Калі закончыла школу, Алёша прыязджаў да мяне даволі часта. Але я заўважыла, што ён мне штораз менш падабаецца. Алёша закончыў сельскагаспадарчую школу і працуе на гаспадарцы і ўсё аб справах гаспадарскіх гаворыць, а мяне гэта не цікавіць. Нядаўна я была ў яго вёсцы на забаве. Алёша гуляў са мной, але быў п'яны. Я старалася ўцячы ад яго. І, на шчасце, узяў мяне гуляць адзін незнаёмы хлопец. Алёша тады падышоў да яго і пачаў сварыцца, ды ўжо і да бойкі кідаўся. Мне было сорамна за яго ўчынак. Мы з Генікам — так зваўся гэты незнаёмы — выйшлі з забавы. Шпацыравалі па вёсцы і ён мне вельмі спадабаўся. Ад таго часу мы пачалі спатыкацца. Ён працуе ў тым жа горадзе, што і я. Аднойчы прыехаў да мяне Алёша. Перапрашаў, але я не мела ахвоты з ім гаварыць, ды старалася, каб як найхутчэй яго выправіць з хаты. Хутка ж меў прыйсці Генік. Алёша пайшоў, і мне здаецца, што ён перакананы, што я надалей на яго гневаюся. А мне таго і трэба было. З Генікам мы доўга ўвечары сядзелі. Гаварылі аб розных справах, і вось Генік запрапанаваў, каб я выйшла за яго замуж. Гаварыў многа аб сабе і ў міжчасе выявіў, што ён разведзены. Ужо два гады не жыве з жонкаю, бо яна дзяцей не можа мець. Я вельмі ўстрывожылася. Не ведала, што яму адказаць, і ўвогуле размова не клеілася. Генік пайшоў, а я амаль усю ноч не спала. Спаткаемся мы цяпер аж праз месяц, бо выехаў ён на курс. А я, карыстаючыся гэтым, пастанавіла напісаць да цябе і прасіць парады, як паступіць, калі ён прыедзе? А што рабіць, калі прыедзе Алёша? Я ўжо думала сказаць адкрыта, што не хачу з ім хадзіць, але цяпер не ведаю, каго з іх выбраць?

Эля з Беласточчыны

Эля! Галоўнае, не спяшайся замуж! Алёшы не кахаеш — гэта адно. Другое — ён працуе на гаспадарцы і любіць гаспадарку, а цябе гэта не цікавіць. Дык няма чаго ні яго, ні сябе ашукваць. Як сустрэнешся, скажы, што далей з ім хадзіць не хочаш, што маеш іншыя зацікаўленні. Заадно закрані і яго бесталковыя паводзіны. Хай падумае, што мо з-за гэтага дзяўчына яго пакінула. Навучкай на будучыню хай яму будзе. А Геніка ты мала яшчэ ведаеш. Мусіш хлопца пазнаць дакладна, тым больш, што ён ужо жонку пакінуў. Пераканацца, ці праўду гаворыць. А на гэта трэба часу. Таму і не спяшайся.

„Сэрцайка"

Пружыніста прысеўшы на ладных, з высокімі заднікамі ботах, ён адхінуў доўгі, да падлогі, абрус-коўдру і выцягнуў з-пад стала жоўтую, накшталт чамадана, скрынку. Шчоўкнуў замок, адчынілася вечка, і ў скрынцы цьмяна бліснулі шыйкі бутэлек, нейкія пакункі ў зіхоткім цэлафане, банкі кансерваў. Дакладным, відаць, завучаным рухам Чарноў паставіў на стол дзве алюмініевыя чаркі. Побач, пад сумкай, ляжаў імянны спіс узвода аўтаматчыкаў.

У Клімчанкі расшырыліся зрэнкі, калі ён убачыў тое, унутры ўсё сцялася і пахаладзела, мышцы на яго аслаблым целе напружыліся — усяго два-тры крокі аддзялялі яго ад паперкі, якая зараз магла крута перамяніць яго лёс. Тое, што здарылася цяпер, было так незвычайна, што аж не верылася. „Знарок гэта ці па дурасці?" — напружана спрабаваў вырашыць лейтэнант. Утрапёны свой позірк ён перавёў уніз, на скрынку, але скоса бачыў на стале сумку, і ўнутры яго ліхаманкава закружылася, з новаю сілай запульсавала ў жылах кроў — у лічаныя, вельмі кароценькія секунды трэба было рашаць.

— Вось мы зараз, як нашы, тое ёсць вашы, кажуць, і абмыем пачатак тваё новае службы. Каньяк! Мусіць, такога не піў? — З добразычлівасцю гасціннага гаспадара Чарноў баўтнуў нейкаю вадкасцю ў цёмнай бутэльцы і паставіў яе на стол. На абрусе-коўдры ўжо ляжалі невялічкія банкі паштэту, пачак галет, загорнуты ў цэлафан кавалак каўбасы; да гэтага далучылася яшчэ і бутэлька. Чарноў, аднак, усё яшчэ мацаў у скрынцы. Здаецца, ён і не цяміў, што рабілася ў душы палоннага.

„Памылка ці правакацыя?" — свідравала лейтэнантаву галаву пытанне, і нейкі нябачны, але дужа настойлівы дарадчык увесь час зудзеў: „Давай! Хутчэй! Хутчэй! Хутчэй! Ну што ж ты!.."

„Зараз... Зараз..."

Клімчанка ямчэй паставіў ля табурэткі свае ногі, крыху схіліўся, каб спрытней было скочыць: адной рукой ён надумаў скінуць сумку, другой — схапіць спіс.

Чарноў тым часам выклаў на стол два салдацкія відэльцы, скляпаныя заадно з лыжкамі, і зноў запусціў руку ў скрынку. Клімчанка яшчэ бліжэй падабраў на падлозе ногі, угнуўся ўсім целам і — скочыў. Правай ён даволі спрытна адкінуў убок сумку, левая ж, скінуўшы каўбасу, ухапіла гэты шматок паперы. Чарноў няўцямна ўскінуў галаву і чамусьці, перш чым рынуцца на яго, цопнуў бутэльку, якая кацілася са стала. А Клімчанка адскочыў на крок назад і, ірвануўшы пячныя дзверцы, пхнуў да агню паперку. Разам з полымем, якое адразу ўсхапілася ў печцы, у ім успыхнула радасць. Але ў гэты час з нейкай істэрычнай вясёлосцю і незразумелай бесклапотнасцю да яго ўчынку, зарагатаў, аж затросся, Чарноў.

Чагосьці не разумеючы, але ўжо адчуўшы бяду, Клімчанка вернуўся назад. Ён яшчэ не даўмеўся, што сталася, як Чарноў раптам абарваў смех; твар яго ўраз здзервянеў, ён сунуў руку ў кішэню штаноў і ледзьве не перад лейтэнантавым тварам матлянуў у паветры лістом паперы.

— Бачыў?

Той самы ягоны спіс, аказваецца, застаўся ў ворага.

У Клімчанкі штосьці абарвалася ўнутры.

— Дык вось яно як! Каго ты ўздумаў ашукаць? Каго?

Упіўшыся ў яго позіркам, Чарноў акуратна запіхнуў паперку ў нагрудны кішэнь, старанна зашпіліў гузік і зрабіў крок да палоннага. У варожых расшыраных вачах пыхнула і згасла нялюдская злосць.

Пякельны ўдар у левую скулу, у правую, удар у падбародак, — здаецца, храснула сківіца, — звон, трэск у вушах, зыркі сноп з вачэй. Клімчанка адкінуўся да сцяны і, бескарысна спрабуючы затуліцца рукамі, хутка спаўзаў на падлогу. Цела само, без яго болі, старалася сціснуцца, згарнуцца ў як мага меншы і тужэйшы камяк, каб як-небудзь вытрымаць страшэнныя ўдары — у галаву, у твар, у жывот, у грудзі... Чарноў біў люта і моўчкі, як можна біць толькі за асабістую крыўду, за ўласныя няўдачы, за непапраўнае зло ў жыцці — спаганяў усё на адным. Неўзабаве ў лейтэнанта заняло дыханне, і ён захлібнуўся чорнай балючай каламуццю.

6.

Ён зноў ачнуўся, як і там, у траншэі, ад нясцерпнай сцюжы.

Памяць яго з незвычайнай яснасцю ўзнавіла апошнія хвіліны свядомасці, гэты раз ён добра разумеў, што з ім сталася, толькі не ведаў, колькі мінула часу і дзе ён. Наўкола было цёмна, але калі ён павярнуўся вялізным намаганнем усяго балючага, пабітага цела, дык убачыў збоч ад сябе акенца — невялічкія светлаватыя квадрацікі памерам ледзьве не з карабок ад запалак. Ён абапёрся рукамі аб падлогу — далоні адчулі шурпатае жалеза абшыўкі, і тады ён здагадаўся, што ляжыць у машыне. Цела яго так калацілася ад сцюжы, што ён ледзьве валодаў ім, як-колечы

ТРЫБУНА чытачоў

Цікавая вёска

Вёска Мокрэ гэта вялікая вёска. Тут ёсць крама, святліца, злеўня малака. У святліцы ёсць тэлевізар. Людзі часта ходзяць туды. Але што ў святліцы? Дзве доўгія лавы. Ёсць адно крэсла і то паламанае.

Ніхто не цікавіцца гэтым. На лаве сядзець можна — гавораць людзі. Цікава, як ёсць у іншых святліцах? Ці так, як у Мокрым?

Нікіцюк Ян

РОДНАЯ СТАРОНКА

Я не забуду ніколі, бадай,
Свайго радзімага сяла,
Дзе я радзілася, расла,
Дзе жыць было мне весела.

Я не забуду сваёй хаты,
Свайго за хатаю садка,
Дзе калыхала мяне маці,
Дзе салавей пеў саладка.

Расла я ў шчасці, цвіла доля
Пад добрай бацькаўскай страхой,
Мне ў сэрцы тут радзілась воля,
Нідзе абіды ніякой.

І так я вырасла шчаслівая,
Вучыцца ў школу я пайшла.
Дзе глянеш — усюды ўсё красіва,
Ды крашча свайго не знайшла.

Няздарма людская гаворка
Такое слова саздае,
Што нават злога звера-воўка
У свой радзімы кут цягне.

Анатоль Антанюк,
Чэхі Арлянскія

УЖО ВОСЕНЬ

Абляцелі лісткі з дрэў,
Адляцелі птушкі ў вырай,
Сціх даўно птушыны спеў —
Ужо восень. Ні хвіліны мілай
Ужо няма. Усё паціхла,
Толькі дождж барабаніць у шыбы,
Толькі вецер халодны дзьме —
Гэта восень. Ужо не нанібы
Неба шэрае. Усюды цямнее
І лес шуміць, а яго
Асенняя песня навокал
Рэхам плыве: ужо восень.

Міраслаў Бусловіч,
Аўгустова

У ЗУРТ ці да каваля?

Іван М. з Чыжоў завёз сапсаваны радыёпрыёмнік у Гайнаўскі „Зурт", каб там яго адрамантавалі. Паабяцалі, што будзе гатовы праз некалькі дзён. Калі чалавек паехаў, каб забраць радыёпрыёмнік, яму сказалі, што ён яшчэ не гатовы, бо спецыялісты не ўмелі яго наладзіць без схемы. Тады ўласнік радыёпрыёмніка прывёз схему і зноў у вызначаны дзень меў прыехаць па гатовы радыёпрыёмнік. Калі прыехаў трэці раз, атрымаў свой неадрамантаваны радыёпрыёмнік і „рэцэпт", што ў сярэдзіне сапсаваны фільтр — частка, якая рэдка псуецца, але якой няма ў „Зурце". Адно выйсце — такую частку можна купіць толькі ў Савецкім Саюзе. За гэты „рамонт" чалавек вымушаны быў яшчэ заплаціць 30 зл.

І што ж рабіць? З сапсаваным радыёпрыёмнікам пайшоў Іван М. яшчэ да „каваля" — так жартаўліва называюць у „Зурце" прыватных спецыялістаў, якія закончылі дзесяцімесячны курс радыёмеханікаў. І аказалася, што той „каваль" проста з ходу адрамантаваў радыёпрыёмнік — вымяніў апорнік.

Гайнаўскі „Зурт" сам сабе шкодзіць, беручы грошы за работу, якой не зрабіў. І справядліва было б, каб цяпер „Зурт" звярнуў чалавеку тыя грошы. А ўвогуле дык прыдалася б лепшая і спрытнейшая абслуга людзей у „Зурце". **С.**

Найлепшы гаспадар

Чарэмха Здзіслаў з вёскі Пачапок з'яўляецца найлепшым гаспадаром у гміне Шудзялава. Ён майстар прадукцыі не з назвы, а з работы. Гаспадарыць на 14 гектарах зямлі. Прымяняе болей 200 кг мінеральных угнаенняў на гектар і збірае болей 22-23 цэнтнераў збожжа з гектара. Здае амаль 300 кг свініны з гектара. Гадуе 9 штук быдла, ў тым ліку 5 дойных кароў, і здае найбольш малака ў цэлай гміне Шудзялава. Сее многа сырадэлі і штогод робіць вялікі сілас для быдла. Таму яго каровы цэлы год даюць многа малака. Купіў трактар „Урсус", але яшчэ не купіў машын да трактара. Начальства гміны Шудзялава і павятовыя ўлады ацанілі Чарэмху Здзіслава як найлепшага гаспадара ў гміне Шудзялава і выбралі яго старастам сёлетніх павятовых дажынак, якія адбыліся 8 верасня 1974 г. у Шудзялаве. За свае поспехі атрымаў знак „Узорны селянін" і „Заслужаны для Беласточчыны". **Т. К.**

Рэдакцыя выясняе **ўсім, пішучым вершы.** Прысыланыя нам творы (вершы, празаічныя мініяцюры) друкуем у „Парнасіку" або ў „Белавежы" п а ч а р з е. Таму наогул даводзіцца часта чакаць, пакуль дойдзе чарга. Трэба чакаць. Для вершаў з актуальнай тэмай або для асабліва добрых вершаў робім выключэнні і даем хутчэй. Калі нехта прыслаў некалькі вершаў — даем адзін, іншыя будуць надрукаваны пазней.

Запрашаем усіх, хто адчувае сябе паэтам (а хто з нас не паэт у маладыя гады!), спрабаваць сваіх сіл. Чакаем новых — усё лепшых вершаў.

Юрка Панасюк, Бельск Падляшскі. Верш добры, вобразы цікавыя і поўныя паэтычнага зместу. Цяжка многа гаварыць на аснове аднаго верша. Прышліце іншыя.

Аўтар ананіма з тэрыторыі пошты Каралёў Мост. Вашы інфармацыі не пацвердзіліся. Шкада, што не падпісаліся — яшчэ з Вамі пагаварылі б.

ЛЕЧАНЫМ КАНЁМ ДАЛЁКА НЕ ЗАЕДЗЕШ

Недзе прапалі камеры для веласіпедаў. На пальцах можна палічыць тыя крамы, дзе яны ёсць у продажы, ды і то колішняя дастаўка. Кажуць, трэба заклеіць дзірку, дзе ўцякае паветра, і далей едзь. Але гэта не так проста, бо калі заклеіш і накачаеш паветра — назаўтра яго ўжо няма. Відаць, і клей у нас не найлепшы. А зноў лечаным канём далёка не заедзеш.

Каб у нас бракавала ў крамах камераў да веласіпедаў, а ўжо не гаварыць да матаролераў?! Смешна!

М. Панфілюк

Нарэшце дачакаліся!

Доўга, доўга марылі жыхары калоній вёскі Зубава аб электрычнасці. Вядома, якое жыццё пры газавай лямпе і фанары. Не купіш тэлевізара, радыё, халадзільніка, электрычнага матора, нічога. Жывеш, як на бязлюдным востраве. Да горада далёка, пісьманосец толькі ў вёску прыязджае. Каб хаця сусед жыў блізка, а то дзе, хата ад хаты на палавіне кіламетра пабудавана. Вазьмі ж ты знайдзі час, каб пабегчы пагутарыць.

Цяпер умовы жыцця людзей з калоній палепшацца. Манцёры праводзяць ужо электрычнае святло. Людзі ім памагаюць. Заканчэнне прац запланавана на студзень.

Жэня Аўсеюк,
Зубава

НАБЛЫТАЎ — РАЗБЛЫТАЙ!

У палове ліпеня над Дубяжынам, як і іншымі вёскамі ў ваколіцы, пранеслася навальніца. Вада затапіла сенажаці. У сялян было многа затрат.

У канцы месяца прыехаў прадстаўнік павятовага інспектарата страхавання і аб'явіў солтысу, што пацярпеўшым сялянам будзе выплачана кампенсацыя. Аб гэтым солтыс паведаміў жыхарам на вясковым сходзе. Многія пісалі прашэнне ў ПЗУ. Была створана камісія (прадстаўнік ПЗУ, солтыс і яшчэ адзін селянін), якая афармляла справу на месцы. Нядоўга трэба было чакаць вынікаў. Дубяжынцы атрымалі грошы. Аднак не ўсе. Чаму — ніхто не ведае. У ПЗУ ў Бельску Падляшскім не адказалі на прашэнне. Калі нехта з пацярпеўшых спытае кіраўніка ПЗУ, чаму не атрымаў кампенсацыі, дык той адказвае: „Пісалі прашэнне, атрымаеце адказ". І людзі чакаюць, ды не ведаюць, як яшчэ доўга прыдзецца чакаць. Адміністрацыйны кодэкс ясна гаворыць, што адказ на прашэнне наведвальнік павінен атрымаць на працягу 2 месяцаў. Няўжо ў бельскім ПЗУ не ведаюць аб гэтым?

Мне ўсё ж здаецца, што не ў гэтым справа. Прадстаўнік ПЗУ, які афармляў справу на месцы, глядзеў на ўсё з прыплюшчаным вокам. І вырашыў справу не па закону. А цяпер, калі людзі дамагаюцца справядлівасці, дык Павятовы інспектарат страхавання ў Бельску не мае што адказаць. Народная прымаўка гаворыць; „Як пасцелеш, так і выспішся". А ў гэтым выпадку можна сказаць чыноўніку бельскага ПЗУ: — Наблытаў, дык разблытай! ! (к-ус)

Забыліся пра знакі

У вёсцы Асоўка (Гайнаўскі павет) няма дарожных знакаў, якія павінны перасцярагаць аб скрыжаванні вуліцы з дарогай амаль пасярэдзіне вёскі. Людзі кажуць, што калісьці былі тут дарожныя знакі і прапалі тады, калі будавалі жвіроўку Асоўка—Чыжы. Ад таго часу мінула ўжо некалькі год, але дагэтуль ніхто не клапоціцца, каб паставіць новыя знакі. **С.**

ДОБРЫ НАСТАЎНІК

Сем гадоў працаваў настаўнікам у Парцаве (у апошнія гады дырэктарам школы) Андрэй Хайнацкі. За столькі год працы зжыўся з моладдзю, палюбіў яе. Дзеці таксама палюбілі яго. З былымі вучнямі вітаўся так, як з калегай, заўсёды з усмешкай. Дбаў пра парадак у школе. Ад кастрычніка гэтага года працуе ў школе ў Бельску Падляшскім. Вучні развіталіся з ім. Некаторыя аж плакалі, калі адыходзіў. Цяпер у Парцаве чатыры настаўнікі.

Васіль Асеннік

ПА БАЛОЦЕ І СМЕЦЦІ

Штодзённа людзі, якія ідуць з гайнаўскага вакзала ПКП у горад, мінаюць гразь, што цягнецца некалькі соцень метраў паміж тратуарам і чыгункай. Растуць тут кусты, валяюцца разбітыя бутэлькі, бляшанкі, нават паламаны кошык. Непрыемнае месца. А лёгка можна было б навесці тут парадак. Гразь засыпаць пяском, ачысціць, пасадзіць кветкі. Можна гэтае месца выкарыстаць для нейкай рэкламы, паставіць тут харчовы кіёск. Шкада, што гайнаўскія гарадскія ўлады не падумаюць пра гэта.

П. Байко

ЦУДОЎНА! !

У кастрычніку Дубічы Царкоўныя наведала група моладзі ЗСМВ з Палічнай, якая прыехала сюды з канцэртам. Жыхары горача прынялі іх выступленне, якое адбылося ў святліцы. Была яна запоўнена да апошняга месца (многія стаялі).

У праграме былі скетчы, песні, прымаўкі. Былі паказаны сцэнкі штодзённага жыцця. Палічанская моладзь цудоўна прадстаўляла. Яны на сцэне адчувалі сябе свабодна, і таму ўсё добра выйшла. Гэтае выступленне надоўга застанецца ў памяці дубічан.

Ніна Петручук,
Дубічы Царкоўныя

БУДОВА СВЯТЛІЦЫ Ў МІКЛАШАХ

Будынак, прызначаны на святліцу, перавезлі з Беластока ў 1973 г. восенню. Тады і зрабілі фундамент. І так скончылася будова, бо зіма перашкодзіла. Вясною пачалі складаць. Злажыць злажылі. Але цяпер трэба падумаць, што далей. Начальнік гміны ў Орлі зусім гэтым не цікавіцца. Вёска сваё зрабіла. Святліца чакае ўжо 3 месяцы фахоўцаў: маляроў, печнікоў і электрыкаў, а начальнік „спіць" спакойна.

Цяпер пытанне: хто будзе канчаць святліцу і калі? Калі начальнік надумаецца даць майстроў? **Ліс**

У АДКАЗ НА НАШУ КРЫТЫКУ

АДКАЗ МЕЛЯШКАМ

W nawiązaniu do artykułu w gazecie „Niwa" Nr 38/969 z dnia 22.IX.1974 r. pod tytułem „W Mieleszkach topią się" Powiatowy Zarząd Gospodarki Wodnej i Melioracji w Białymstoku informuje jak niżej:

Starania PZGWiM w Białymstoku w zakresie wykonania melioracji użytków zielonych położonych w dolinie rzeki Supraśl i rowu Tartacznego (okolice wsi Podozierany i Wiejki) na odcinku od wspólnoty wsi Mieleszki w górę rzeki pod osadę Michałowo czynione są od 1963 r.. Do chwili obecnej zostały opracowane i zatwierdzone założenia techniczno-ekonomiczne.

Zgodnie z zaleceniami Zespołu Specjalistów d/s opiniowania założeń techniczno-ekonomicznych i projektów technicznych przy Wojewódzkim Zarządzie Gospodarki Wodnej i Melioracji w Białymstoku dalsze opracowanie dokumentacji technicznej (którą objęta jest również wspólnota wsi Mieleszki) uzależnione jest od scalenia znacznych obszarów gruntów PFZ w jeden kompleks i ustalenia kierunków produkcji na tym terenie, oraz powiązanie tego projektu z projektem budowy zbiornika wodnego w Siemianówce skąd ma być częściowo wykorzystana woda do nawodnień użytków zielonych w dolinie rzeki Supraśl.

Planowany termin rozpoczęcia robót melioracyjnych w ramach zadania inwestycyjnego „Supraśl Górna III i IV" uzależniony jest od rozwiązania powyższych problemów i przewidziany jest w przyszłej pięciolatce tj. w latach 1978—80. W wypadku wcześniejszego rozwiązania w/w problemów PZGWiM w Białymstoku dołoży wszelkich starań w celu przyśpieszenia terminu wykonania melioracji.

Jednocześnie informujemy, że na terenie powiatu białostockiego zmeliorowano dotychczas około 50% użytków rolnych, zaś pozostałe potrzeby w zakresie melioracji będą zaspakajane systematycznie w miarę możliwości.

Kierownik
inż. Tadeusz Mistera

перасільваючы шэраг суцэльных пакутных дрыжыкаў. Але холад між тым і асвяжаў, не даваў расслабіцца, напружваў усе мышцы. Клімчанка сеў, сціўшыся, пасунуўся да сцяны; жалеза абшыўкі, угнуўшыся, груканула, і ён зразумеў, што наўкола цішыня — была ноч. Яго заперлі ў машыне, мусіць, у якім „газен-вагене", каб назаўтра кудысьці павезці. „Але чаму кудысьці?" — нявесела падумаў ён. Пасля таго, што сталася там, у зямлянцы, выкручвацца яму ўжо болей, відаць, не прыйдзецца.

„Вось жа сволачы! Трэба ж было так абхітрыць. Вось табе і доблесць, дурань дубовы!" — лаяў сябе Клімчанка, прыціснуўшы да грудзей калені і локці і ўсё ніяк не могучы суняць дрыготкі. Твар яго быў суцэльнаю болькай, хісталіся пад языком кутнія зубы, левае вока ледзьве расплюшчвалася — так заплыло пухлінай. Яшчэ балела сківіца пад вухам — да яе нельга было дакрануцца.

„Відаць кулачнага майстра, „землячок" пракляты", — з нянавісцю згадаў ён Чарнова. Няхай бы ўжо немец — не так бы і крыўдна было, а то ж свой, і з выгляду чалавек як чалавек. А як пад'ехаў! Як мякка слаў, ледзьве каньяку не выпілі. Вось табе і суайчыннік! І хто ён, гэты Чарноў? Відаць, і сапраўды кімсьці быў там, у нас, але, падлюга, і тут стаў чынам, надзеў афіцэрскі мундзір і вось — крывяніць морды сваім. Хоць такое, вядома, немцы ацэняць. Ім гэта трэба.

(Працяг будзе)

ВЫПІСАЦЬ „НІВУ"

можна: у пісьманосца, ля паштовага аґенца або уплочваючы грошы чэкам на рахунак
RSW „Prasa — Książka — Ruch", I Oddział Rejonowy w Białymstoku, ul. Kopernika 93, nr konta 102-6-161 NBP I Oddział Białystok.

Цана падпіскі: на квартал — **7.20** зл; на паўгода — **14,40** зл; на год — **28,80** зл.

Можна таксама „Ніву" выпісаць знаёмым за мяжу. Падпіску на заграніцу прымае:
RSW „Prasa — Książka — Ruch", Biuro Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych Warszawa, Wronia 23, konto PKO nr 1-6-100024.

Цана падпіскі для заграніцы вышэйшая за краёвую на 40 працэнтаў. Гадавая — **40,40** зл.

NIWA 15-950 Skr. poczt. 149 Białystok, ul. Wesołowskiego 1. TELEFON 2-32-41. PRENUMERATA: Oddziały „Ruchu", urzędy pocztowe i listonosze. Wydawca RSW „Prasa—Książka—Ruch" Indeks 36811.

ПАСЛЯ КРЫТЫКІ

Падмарожвала. Восеньскі вечар ціха сыходзіў на стомлены дзённай працай горад. Свежасць дыхала ў твар, было лёгка, як пасля добрай парылкі. Але Ігнат Сямёнавіч Выпас, бухгалтар будаўнічага трэста, не адчуваў гэтага ледзь прыкметнага подыху вясны. Ступаючы па зацягнутых крышталікамі лёду лужынах, Выпас у памяці ўваскрашаў усё, што надоечы сказаў на прафсаюзным сходзе трэста.

„І як у мяне так атрымалася? — пытаўся ў сябе самога Ігнат Сямёнавіч. — Я і не думаў казаць пра той фонд... Але, калі дайшоў да прэмій і розных дапамог, не ўтрымаўся і выказаў начальніку ўсё. Вельмі ж ужо набалела", — апраўдваўся Выпас.

Ён паскорыў крок, каб пераключыць узбуджаную галаву на іншую тэму. Але, як ні стараўся, думкі вярталіся да ягонай крытыкі начальніка. Цяпер ён ужо не радаваўся свайму выступленню, а думаў, чаму гэта дырэктар не сказаў ні слова ў сваё апраўданне. „Мне пляскалі, а ён — як скамянелы. А заўтра, напэўна, на рабоце не тое будзе. Заўтра ён, мусіць, выкліча мяне і скажа:

— У вас акт паверхоўны або: вы вінаваты ў тым, што перавыдаткавалі планавыя сумы.

Вось будзе табе і крытыка. Так і зжыве з трэста".

Ад гэтай думкі Ігнат Сямёнавіч расхваляваўся яшчэ больш. Ён моўчкі зайшоў у сваю кватэру. І калі жонка прапанавала вячэру, сказаў, што паабедаў у сталоўцы. Ён доўга курыў, пасля браўся да чытання, то глядзець тэлевізар. Але яму не было лягчэй: страх за тое, што будзе заўтра, мучыў, як зубны боль.

Нарэшце, Выпас лёг спаць. Але заснуў Ігнат толькі на досвітку.

Спаў нядоўга. Калі ўсхапіўся, сонца яшчэ не ўзышло. Вуліцы, маўклівыя і бязлюдныя, былі засыпаны чыстым бялюткім снегам. Выпас пахадзіў па спальні, крыху размяўся і ціхенька, каб не разбудзіць жонку, пайшоў на кухню. Але жонка падняла галаву з падушкі і запытала:

— Ты што, дрэнна адчуваеш сябе?

— Адчуваю сябе надзвычай бадзёра, — з кіслай мінай адказаў Ігнат Сямёнавіч.

— Вельмі ўжо варочаўся часта.

На рабоце Выпас усёй сілай сваёй волі прымушаў сябе не прыкмячаць, што адбываецца ў бухгалтэрыі. Прыходзілі іншыя работнікі, віталіся, размаўлялі, жартавалі. Усё было так, як і раней. Ігнат Сямёнавіч глыбока ўсеўся ў крэсла, прыгнуўся і нават не заўважыў, як да яго падышоў начальнік і працягнуў руку:

— Добры дзень, Ігнат Сямёнавіч!

Ігнат Сямёнавіч усхапіўся, глытнуў паветра і выкрыкнуў:

— Добры, добры дзень, Леанід Барысавіч!

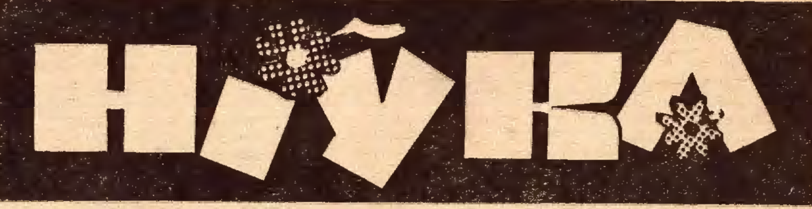
Ён доўга трос руку начальніка і глядзеў яму ў вочы даверліва і пакорна. Раптам начальнік перапыніў яго, паклаў руку на плячо, сказаў:

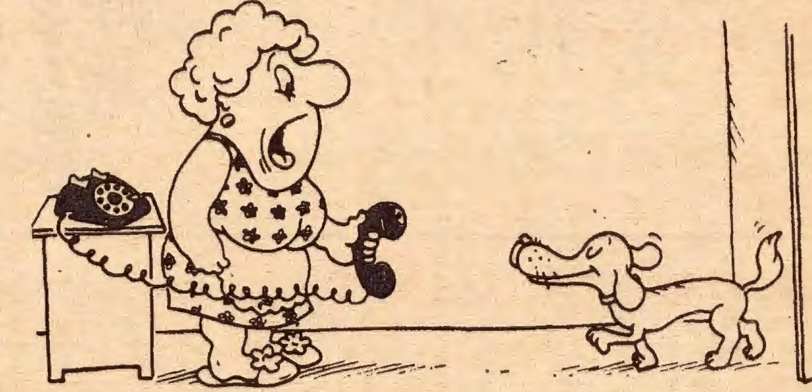
— Ведаю, ведаю, Ігнат Сямёнавіч, вы цяпер так заняты. Ну, працуйце, працуйце. Не буду перашкаджаць.

Ігнат Сямёнавіч, узрадаваны такой увагай, з лёгкасцю плюхнуўся на крэсла і ўхапіўся за акты.

Больш яго ўжо нішто не хвалявала...

Мікола Дубоўскі

— Зноў чамусьці цябе да тэлефона!

У БІБЛІЯТЭЦЫ

— У гэтай кніжцы я знайшоў сто злотых. Ці не знойдзецца у вас іншых твораў гэтага ж аўтара?

ПАДРЫХТАВАЛІСЯ

Прыйшлі маладыя ў гміну ўзяць шлюб. І там пытаюць:

— А вы добра падрыхтаваліся да такога важнага кроку?

— Ну вядома! — усклікнуў малады. — Маем трыццаць літраў гарэлкі, пяць скрынак віна, заказалі пяцьдзесят літраў піва. Ды гэта яшчэ не ўсё!..

МУДРАЯ ПАРАДА

Сустрэла маці дачку, якую аддала замуж ў вялікую працавітую сям'ю.

— Ну як, дачка, жывецца замужам? — пытае.

— Ды нічога, мама, толькі заўсёды мокрым ручніком даводзіцца ўціраціца, як устану.

— А ты, дачуся, раненька ўставай, то і ручнік будзе суxенькі.

...Ён марыў аб замене службовай лесвіцы ліфтам.

...Ён жывіўся ілюзіямі і моцна пахудзеў.

СКАРГА СУСЕДА

Пакараў жа мяне лёс
Доляй нешчаслівай:
Колькі год ужо жыву
З жонкаю сварлівай.

Што зраблю я для яе,
Ёй не да спадобы.
І баюся: давядзе
Гэтак да хваробы.

Добра плот загарадзіў —
Паглядзець аж люба,
Толькі ўсё ж не дагадзіў:
— Не такі ў Якуба!

Навазіў я з лесу дроў
Многа, як ніколі.
А яна крычыць ізноў.
— У Сымона болей.

Выпіў чарку, выпіў дзве —
Весялей мне стала.
Разззлавалася яна,
П'яніцай назвала.

Я зусім пакінуў піць
(Ці ж не малайчына?),
Дык зняважліва бурчыць:
— Што ты за мужчына?

Цімох Карага

МІНІВЕРШЫ

СТУДЭНТ ПАД ВЕТРАЗЕМ

Ён плавае
На ўсіх заліках
І на любым экзамене.
Вядома,
Гультаям вялікім
Вялікае плаванне.

Пятро Сушко

ПЕСНІ ПА ЗАЯЎКАХ

Па просьбе Яніны Нічыпарук, Марыі Герасімюк, Марыі Несцярук і Ніны Андросюк з Чэх Арлянскіх Гайнаўскага павету змяшчаем песню

Staropolskim obyczajem

słowa: Janusz Odrowąż
muzyka: W. Kruszyński, A. Skorupka
śpiewają: Zofia i Zbigniew Framerowie

Staropolskim obyczajem
nim to miejsce pożegnamy,
jeszcze sobie, przyjaciele,
wszyscy razem zaśpiewamy,
na serdecznych uczuć znak
zaśpiewajmy tak:

Kochajmy się, kochajmy się,
kochajmy się,
gdy zechce ktoś rozdzielić nas,
nie dajmy się,
ci sami wciąż w radości dniach
i w doli złej,
kochajmy się, kochajmy się,
kochajmy się.

Przyjaciół mieć — to piękna rzecz,
trzymajmy się,
przyjaźni tej,
niech żaden fałsz nie mąci nam
umilknie pieśń, lecz słowa te
zostaną gdzieś na serca dnie,
kochajmy się, kochajmy się,
kochajmy się.

Staropolskim obyczajem
uściskajmy gospodarzy,
nie wiadomo kiedy znowu
spotkać nam się tutaj zdarzy,
lecz przyjaźni ciepły blask
nie zgaśnie w nas.
Kochajmy się, kochajmy się...

Без слоў.

ВЕДАЕ

Семнаццацігадовы Янка ўвесь час выпрашае ў бацькі грошы на кішэнныя выдаткі.

— Слухай, сынок, — гаворыць бацька, — у жыцці ёсць рэчы важнейшыя, чым грошы...

— Ведаю, тата. Але калі я гэтыя важныя рэчы вяду танцаваць, гэта каштуе грошай...

— І ўчора вас не было на рабоце.
— Нічога падобнага, ўчора ж давалі зарплату...

УДАКЛАДНЕННІ

Ідуць двое п'яных.

— Глядзі, — кажа адзін, — а месяц, аказваецца, трохвугольны.

— Не трохвугольны, а рамбічны, — адказвае другі.

— Не будзем спрачацца, — кажа першы. — Вось нейкі чалавек ідзе. Як ён скажа — так і будзе.

Спынілі яго, растлумачылі, у чым справа.

— А вы пра які месяц спрачаецеся, — спытаў, — вось пра той ці пра той другі?

ПАСЛЯ ПАЛЯВАННЯ

Вярнуўся бацька з палявання, а пяцігадовы сынок пытае:

— Татку, ты сёння дзіка бачыў?

— Бачыў.

— А якія ў яго ногі?

— Ведаеш, Пятрук, я быў вельмі высока і бачыў толькі яго спіну.

КАХАННЕ

— Дарагая, калі б я раптам збяднеў, ці працягвала б ты мяне кахаць?

— Вядома, але мне б цябе вельмі не хапала.

У ЛЕКАРА

— Доктар, памажыце, калі ласка.

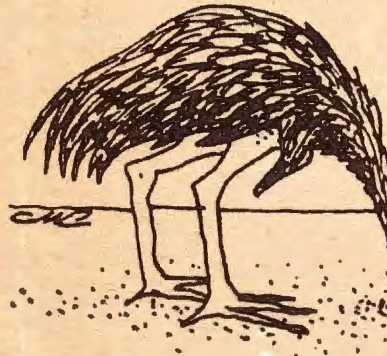
— А што з вамі?

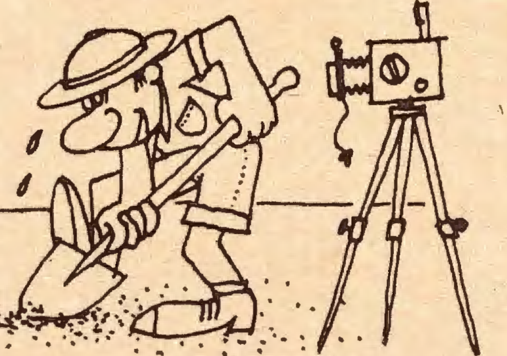
— Не са мною, а з маёй жонкай. У яе назойлівая ідэя. Яна ўбіла сабе ў галаву, што я ідыёт, і я ніяк не магу яе пераканаць, што я нармальны.

НЕ ХАЦЕЎ КРЫЎДЗІЦЬ

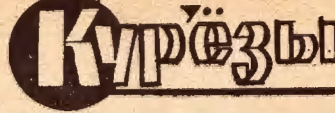
— Чаму ты не ўступіў жанчыне месца?

— Каб не пакрыўдзілася, што намякаю на яе ўзрост.

Здарэнне з кінааператарам.

РАДЫКАЛЬНЫ СРОДАК

На што толькі не пойдзеш, каб не плаціць падаткі! Можна ашукаць падатковае ведамства, можна ўтойваць даходы... Англійскі фермер Віктар Крэйвен-Ходгсан знайшоў больш радыкальны сродак. Ён абвясціў сваю ферму ў паўночна-заходняй частцы Англіі „незалежнай дзяржавай", аб чым інфармаваў пісьмом прэм'ер-міністра Вялікабрытаніі Гаральда Вільсана.

Абвясціўшы сябе „каралём" новай імперыі, Крэйвен-Ходгсан заявіў, што ён стаміўся ад бясконцых спрэчак з падатковым ведамствам і таму на межах сваіх уладанняў, якія займаюць каля ста гектараў, ён паставіў пагранічныя слупы, што аддзяляюць Злучанае Каралеўства Вялікабрытаніі і Паўночнай Ірландыі ад „імперыі Грэйстоун і Хоуз", як ён яе ахрысціў.

Больш ніякіх падаткаў у англійскую казну! Наадварот, усе, хто жадае наведаць новую дзяржаву, павінны будуць заплаціць за ўезд.

Цяпер бравы фермер падумвае аб флагу для сваіх уладанняў. (Пісьмо з просьбай прыняць яго „імперыю" ў члены ААН ён, здаецца, ужо напісаў).

Невядома, які адказ ён атрымае з ААН, але мясцовы падатковы інспектар заявіў, што плаціць падаткі Крэйвену-Ходгсану давядзецца, нягледзячы ні на што...

50 АХОЎНІЦ ПАРАДКУ

У сталіцы Італіі створаны яшчэ адзін корпус дарожнай паліцыі. Цікава, што складаецца ён з 50 жанчын. А гэта — сапраўды рэвалюцыя ва ўяўленнях мужчынрымлян, якія хоць і адносяцца з абажаннем да асоб прыгожага полу, але ўсё ж лічаць за лепшае не даваць ім сур'ёзных спраў.

Усё прыходзіць з узростам. Асабліва старасць.